Pz - 818

Kassai királyi jogakademia
Könyvtára
Szekrény szám II.
Osztályzat e,

318

Augustini

De

Dr. Futo. Oberg
Zeitung eine
aus L. Pris Lyeng

Okresná ľudová knižnica - Kos
Prír. č. 13125/964
Sign. K2-818
Kčs 180.—
Odb. zn.
24
K
Rev.

DIVI AURELII AUGUSTINI, HIPPONENSIS EPISCOPI SOLILOQUIA.

DUM

In Alma Episcopali Universitate S. J. Cassoviensi

CONCLUSIONES

EX LIBRO I. II. & V.

Publicè propugnaret

Rev. Excel. ac Doctiss.

D. THOMAS CSÉCSEI, AA. LL. & Philosophiæ Magister, SS. Theologiæ in Annum primum & SS. Canonum Auditor, Seminarii Kisdianì S. Ladislai Regis Hungariæ Alumnus Diæcesis Agriensis.

PRÆSIDE

R. P. LADISL. NEDECZKY è Soc. JESU, AA. LL. & Philosophiæ Doctore, & SS. Canonum Professore Ordinario.

AUDITORIBUS DISTRIBUTA

Anno MDCCXLIV. Mense Augusto.

CASSOVIÆ, Typis Academicis Soc. JESU.

REVERENDISSIMO
DOMINO DOMINO
EMERICO KELEMEN,
Præposito B. V. MARIÆ de Schlangenmund, Venerabilis Capituli Cathedralis Ecclesiæ Agriensis
CANONICO,
Inclyti Comitatûs Ung-Varinensis
ARCHI-DIACONO,
Nec non Liberæ, Regiæque Civitatis Cassoviensis
PLEBANO ZELANTISSIMO.
DOMINO
ET
PATRONO GRATIOSISSIMO COLENDISSIMO.

REVERENDISSIME DOMINE!

DUm *singularis in* Te *observantiæ testimonium statuere meditor, subverebar initiò, ne nihil minùs existimer egisse, quàm quod ardenter cupio. Ea enim à Clientibus offerri addecet, quæ aut pretio, aut adminùs novitate affectum rapiant Patronorum. Nihil verò à me pretiosi, nihil novi affertur; Libellus enim mole sua exilis est, Conclusiones è Jure sacro adeo* Tibi *non ignotæ, quàm non sunt ea, quæ quotidiano usu familiaria nobis reddimus. Evanuit nihilominùs omnis solicitudo, ne minùs placeant, quæ dedico, dum cogitatione complector sive præclarissimos* Tuos *pro DEI Gloria labores, sive quotidiana eximiarum Virtutum exempla. Piæ enim de DEO, quas libellus continet, meditationes adeo* Tibi *cordi sunt, quàm charæ sunt virtutes illæ singulares, quas feliciter cælestium rerum contemplatione* Tibi *comparâsti. Ex hoc enim fonte profluxerunt: ardens* Tuum *divinæ gloriæ propagandæ studium, animarum zelus, Cælestium rerum æstimatio, in egenos pietas, animi singularis demissio, aliáque Apostolicorum Virorum ornamenta. Jam verò quis satis dilaudare potest, quàm magna sis in SS. Canones veneratione? dum sententia in sacro Tribunali est dicenda, dum errantes aut à per-*

versis Hæreticorum erroribus, aut à vitiis abducendi, dum probi aut à tædio in divino obsequio deterrendi, aut ad altiorem virtutum gradum impellendi sunt, eò curas convertis, ut quid Ecclesiasticæ jubeant Constitutiones rite cognoscas, gnaviter exequaris. Quæ Tua *pulcherrima sive privatæ vitæ decora, sive exacta Legum sacrarum in adimplendis Pastoralis officii partibus, observatio, quàm insignem* Tibi *apud omnes conciliaverit amorem juxtà ac venerationem, nemini ignotum esse potest. Gaudent probitatis amantes eum sibi animarum Pastorem obtigisse, cujus & verbis excitentur, & exemplis optimis ad pietatem trahantur: Deviantes verò à recto odisse non possunt, quòd vitia sua ita plecti metuant, ut si resipiscant Patrem in* Te *amantissimum se reperturos dubitare nequeant. Hæc me cogitantem in spem optimam erexerunt, ut existimem placidô me accipiandum vultu, dum certamen meum, dum Libellum* Tuo *inscribo honori, dum denique me* Tuis *consecro obsequiis.*

Reverendissimæ D. Vestræ

CRICHTSAMAD. BIBLIOTHEK IN HAMCHAU

Clientûm infimus.

THOMAS GSÉGSEI.

CONCLUSIONES
EX
LIBRO PRIMO, SECUNDO, ET QUINTO,
DECRETALIUM.

I.

REligio vera facilè potest à falsis Sectis discerni, hinc excusabiles non sunt Sectarii, qui eam non investigant.

II. Omnis Lex obligat in conscientia saltem ad aliquid.

III. Lex amortizationis in præjudicium Ecclesiarum non subsistit seclusô privilegiô Pontificis.

IV. Articulus 27. Anni 1715. benigna interpretatione exceptionem non patitur ob impossibilitatem observandi solennitates præscriptas.

V. Consuetudo potest induci etiam per unum vel duos actus.

VI. Tonsura prima est Ordo probabiliùs, & Sacramentum.

VII. Vicarius Generalis vî mandati generalis poteſt cognoſcere cauſas Matrimoniales.

VIII. Valent acta coram Judice putativo interveniente comuni errore.

IX. Status Prælatorum eſt primus & ejus conſenſus requiritur, ad valorem Legum.

X. Secundùm tit. 15. Prol. in quæſtionibus Juris non poteſt Judex ferre ſententiam ſecundùm allegata tantùm, & probata.

XI. Peccat Advocatus, & tenetur parti læſæ ad reparationem Damni, ſi ſciens cauſam injuſtam ſui Clientis, inducat adverſam partem ad tranſactionem.

XII. Uti etiam ſi negligentiâ, vel ignorantiâ perdat litem, vel lucri causâ protrahat ad longu tempus litē.

XIII. Judex, dum par videtur, probabilitas non poteſt cæteris paribus favere uni parti.

XIV. Poſſunt debita extingui præſcriptione 32. annorum interveniente bona fide.

XV

XV. Cætus opificum non possunt condere in Ungaria statuta in præjudicium Catholicæ Religionis.

XVI. Contra hæredes furis suppliciô affecti datur conditio furtiva ad vires hæreditatis.

XVII. Socius criminis regulariter non non est testis idoneus

XVIII. Novitius potest 2. mensibus ante Religiosa vota de rebus suis disponere, nec tenetur Religio res sibi transcriptas restituere, si moriatur ante edita reipsa vota.

XIX. Accipiens ultra 6. pro 100. tenetur restituere ante sententiam Judicis.

XX. Contractus quôad excessivum Interesse est invalidus.

XXI. Maritus nullo jure potest licitè occidere uxorem in adulterio deprehensam, vel adulterum.

XXII. Hæredes tenentur ad restituendas usuras illegales.

XXIII. Tenetur emptor pretii tẽpore præfixo non depositi solvere legales

gales uſuras in contractu non conventas.

XXIV. Accipiens in extrema neceſſitate tenetur ad reſtitutionem, ſi ad meliorem fortunam pervenerit.

XXV. Non licet in defectu aliorum pro remedio ſuperſtitioſo ad ſagas, & Magos confugere, licet tamen maleficia tollere removendo ſigna.

XXVI. Sanguinis ſtillatio ex cadavere non eſt certum indicium præſentis homicidæ.

XXVII. Poteſt ope Dæmonis repræſentari innocens in conventiculis ſagarum.

XXVIII. Convitiũ vel maledictu contra B. V. eſt vera blaſphemia.

XXIX. Non licet dare teſti aliquid vel promittere, etiam ut veritatem dicat.

XXX. Pro fama conſervanda illicitè exponit fœmina prolem ſpuriam, nec confeſſio, promiſſa à Judice impunitate ſufficit ad condemnationem.

O. A. M. D. G. B. V. & S. I. H.

DIVI AUGUSTINI, HIPPONENSIS EPISCOPI,

Liber Soliloquiorum animæ ad DEUM.

CAPUT I.

De ineffabili dulcedine DEI.

I.

Ognoſcam te Domine cognitor meus: cognoſcam te virtus animæ meæ. Oſtende te mihi, conſolator meus: videam te, lumen oculorum meorum. Veni gaudium ſpiritus mei: videam te, lætitia cordis mei. Diligam te,

vita animæ meæ. Appare mihi delectatio mea magna, ſolatium meum dulce: Domine DEUS meus, vita mea, & gloria tota animæ meæ.

2. Inveniam te, deſiderium cordis mei: teneam te, amor animæ meæ. Amplectar te, ſponſe cœleſtis, exultatio mea ſumma intus, & extra. Poſſideam te beatitudo ſempiterna: poſſideam te in medio cordis mei, vita beata, dulcedo ſumma animæ meæ.

3. Diligam te Domine, fortitudo mea Domine, firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus. Amem te, DEUS meus, adjutor meus, turris fortitudinis mihi, & ſpes mea dulcis in omni tribulatione mea. Amplectar te bonum, ſinè quo nihil bonum: fruar te optimo, ſinè quo nihil eſt optimum.

4. Aperi penetralia aurium mearum, verbo penetrabiliori omni gladio ancipiti, ut audiam vocem tuam.

In-

Intona Domine desuper voce grandi, & forti. Tonet mare, & plenitudo ejus, commoveatur terra, & omnia, quæ in eis sunt.

5. Illustra oculos meos lux incomprehensibilis, fulgura coruscationem, & dissipa eos, ut non videant vanitatem. Fulgura multiplica, & conturba eos: appareant fontes aquarum, & revelentur fundamenta orbis terrarum.

6. Tribue visum, lux invisibilis, qui te videat. Crea novum olfactum: odor vitæ, qui post te currat in odorem unguentorum tuorum. Gustum sana, qui sapiat, & cognoscat, & discernat, quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti his, qui pleni sunt charitatis tuæ.

7. Da cor, quod te cogitet: animum, qui te diligat: mentem, quæ te recolat: intellectum, qui te intelligat: rationem, quæ tibi semper sum-

mè delectabili fortiter adhæreat. Te ſemper amor ſapiens diligat.

8. O vita! cui omnia vivunt: vita, quæ dat mihi vitam: vita, quæ eſt mea vita, per quam vivo, ſinè qua morior: vita, per quam reſuſcitor, ſinè qua pereo: vita, per quam gaudeo, ſinè qua tribulor: Vita vitalis, dulcis, & amabilis, ſemper memorabilis, ubi quæſo es? Ubi te inveniam, ut in me deficiam, & in te ſubſiſtam?

9. Propè eſto in animo, propè in corde, propè in ore, propè in auribus, propè in auxilio; quia amore langueo: quia ſinè te morior: quia te recolens ſuſcitor. Odor tuus me recreat: memoria tui me ſanat: ſed ſatiabor, cùm apparuerit gloria tua, vita animæ meæ. Concupiſcit, & deficit anima mea de memoria tua, quando veniam, & apparebo tibi, lætitia mea?

10. Quare faciem tuam avertis, gaudium meum, per quod gaudeo? Ubi

Ubi es, abſconditus pulcher, quem deſidero? Odorem tuum haurio, vivo, & gaudeo: te autem non video. Vocem tuam audio, & reviviſco. Sed cur faciem tuam abſcondis?

11. Fortè dicis: Non videbit me homo, & vivet. Eja, Domine, moriar, ut te videam: videam, ut hìc moriar. Nolo vivere, volo mori: diſſolvi cupio, & eſſe cum Chriſto. Mori deſidero, ut videam Chriſtum: vivere renuo, ut vivam cum Chriſto.

12. O Domine JESU, accipe ſpiritum meum: vita mea, ſuſcipe animam meam: Gaudium meum, attrahe cor meum, dulcis cibus meus, comedam te. Caput meum, dirige me: lumen oculorum meorum, illumina me: melos meum, tempera me. Odor meus, vivifica me. Verbum DEI, recrea me. Laus mea, lætifica animam ſervi tui.

13. Intra in eam, gaudium meum, ut in te gaudeat. Intra in eam, dulcedo ſumma, ut dulcia ſapiat. Lumen æternum, illuſtra ſuper eam, ut te intelligat, cognoſcat, & diligat. Ob hoc enim non te diligit Domine, ſi te non diligit, quia non te cognoſcit: & te ideò non cognoſcit, quia non intelligit. Et idcircò non intelligit; quia lumen tuum non comprehendit: & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt.

14. O lux mentis, ò lucens veritas, ò vera claritas, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum! Venientem quidem, ſed non diligentem: quia qui diligit mundum, inimicus Dei conſtituitur. Expelle tenebras deſuper faciem abyſſi mentis meæ, ut videat te in intelligendo, ut cognoſcat te comprehendendo, ut diligat te cognoſcendo.

15. Quis-

15. Quiſquis enim cognoſcit te, diligit te, ſe obliviſcitur: amat te pluſquam ſe: relinquit ſe, & venit ad te, ut gaudeat de te. Hinc eſt ergo, Domine, quod non tantum diligo, quantum debeo, quia non planè cognoſco te: ſed quia parùm cognoſco, parùm diligo, & quia parùm diligo, parùm in te gaudeo.

16. Sed à te vero gaudio interiori per exteriora recedens, dum te ſolo careo, adulterinas amicitias in his exterioribus quæro. Et ſic miſer ego cor meum, quod tibi ſoli debui toto amore, totóque affectu impendere, vanis dedi: & ideò vanus effectus ſum, dum vanitatem dilexi.

17. Hinc etiam eſt, Domine, quod in te non gaudeo, & tibi non adhæreo. Quia ego in exterioribus, tu in interioribus: ego in temporalibus, tu in ſpiritualibus: ego in tranſitoriis animo diffundor, cogitatione

verſor, loquutione implicor: & tu, Domine, in æternis habitas, & æternitas es. Tu in cœlo, ego in terra: Tu diligis alta, ego infima: Tu cœleſtia, ego terreſtria. Et quando poterunt hæc contraria convenire?

CAPUT II.

De miſeria, & fragilitate hominis.

1. MIſer ego, quando poterit obliquitas mea tuæ rectitudini adæquari? Tu Domine diligis ſolitudinem, ego multitudinem: tu ſilentium, ego clamorem: tu veritatem, ego vanitatem: tu munditiam, ego immunditiam ſequor.

2. Quid plura Domine? Tu verè bonus, ego malus: tu pius, ego impius: tu ſanctus, ego miſer: tu juſtus, ego injuſtus: tu lux, ego cæcus: tu vita, ego mortuus: tu medicina, ego æger: tu gaudium,

ego

ego triſtitia: tu ſumma veritas, ego univerſa vanitas : ut omnis homo vivens.

3. Heu quid igitur, ò Creator! dicam ? audi, ò Creator! Creatura tua ſum, jam perii: creatura tua ſum, jam morior. Factura tua ſum, jam ad nihilum redigor. Plaſma tuum ſum : Manus tuæ Domine fecerunt me, & plaſmaverunt me; manus inquam illæ, quæ affixæ clavis ſunt pro me. Opus manuum tuarum, Domine, ne deſpicias; vulnera manuum tuarum precor, ut aſpicias.

4. Ecce in manibus tuis, Domine Deus, deſcripſiſti me: Lege ipſam ſcripturam, & ſalva me. En ad te ſuſpiro creatura tua: Creator es, recrea me. En ad te clamo factura tua: vita es, vivifica me. En ad te reſpicio, tuum plaſma: Plaſmator es, reſtaura me. Parce mihi Domine, nihil enim ſunt dies mei.

5. Quid eſt homo, ut poſſit alloqui DEUM factorem ſuum? Parce mihi colloquenti tibi. Ignoſce ſervo tuo, qui præſumit loqui tanto Domino: Legem non habet neceſſitas. Dolor me compellit dicere: calamitas, quam patior, cogit me exclamare: Ægrotus ſum, ad medicum clamo: cæcus ſum, ad lucem propero: mortuus ſum, ad vitam ſuſpiro.

6. Tu es medicus, tu lux, tu vita: JESU Nazarene, miſerere mei, Fili David miſerere mei. Fons miſericordiæ, audi, quid ad te clamat infirmus. Lux, quæ tranſis, expecta cæcum, præbe ei manum, ut ad te veniat: & in lumine tuo videat lumen. Vita vivens, revoca mortuum. Quid ſum ego, qui loquor tecum? Væ mihi Domine, parce mihi Domine.

7. Ego cadaver putridum, eſca vermium, vas fœtidum, cibus ignium.

Quid

Quid ſum ego, qui loquor tecum? Væ mihi Domine, parce mihi Domine. Infelix ego homo. Homo, inquam natus de muliere, brevi vivens tempore, repletus multis miſeriis: homo (inquam) vanitati ſimilis factus, comparatus jumentis inſipientibus, & jam ſimilis factus illis.

8. Quid iterum ego? Abyſſus tenebroſa, terra miſera, filius iræ, vas aptum in contumeliam, genitus per immunditiam, vivens in miſeria, moriturus in anguſtia.

9. Heu miſer! quid ſum? quid futurus ſum? Vas ſterquilinii, concha putredinis, plenus fœtore, & horrore: cœcus, pauper, nudus, plurimis neceſſitatibus ſubditus, & ignorans introitum, & exitum meum, miſer, & mortalis.

10. Cujus dies ſicut umbra prætereunt: cujus vita, ſicut umbra lunatica evaneſcit: ſicut flos in arbore creſcit, & ſtatim marceſcit: nunc

floret, & ſtatim aret. Vita (inquam) mea, vita fragilis, vita caduca, vita, quæ quanto magis creſcit, tanto magis decreſcit: quanto magis procedit, tanto magis ad mortem accedit.

11. Vita fallax, & umbratica, plena laqueis mortis. Nunc gaudeo, ſtatim triſtor: nunc vigeo, jam infirmor: nunc vivo, ſtatim morior: nunc felix appareo, jam miſer: nunc rideo, jam fleo. Sícque omnia mutabilitati ſubjacent, ut nihil una hora in uno ſtatu permaneat.

12. Hinc timor, hinc tremor, hinc fames, hinc ſitis, hinc calor, hinc frigus, hinc languor, inde dolor exuberat: ſubſequitur his importuna mors, quæ mille modis quotidie miſeros homines inopinatè rapit. Hunc necat febribus, illum opprimit doloribus: hunc conſumit fames, illum ſitis extinguit; hunc ſuffocat aquis, illum interimit laqueo. Illum

lum perimit flammis, alium dentibus bestiarum ferocium vorat. Hunc trucidat ferrô, illum venenô corrumpit: alterum tantùm repentino terrore miseram vitam finire compellit.

13. Et nunc super hæc omnia magna miseria; quia cùm nihil sit certius morte, ignorat tamen homo finem suum. Et cùm stare putat, colliditur, & perit spes ejus. Nescit enim homo, quando, vel ubi, vel quomodo morietur, & tamen certum est, quod eum mori oporteat.

14. Ecce Domine, quàm magna miseria hominis, in qua sum, nec timeo! Quàm grandis calamitas, quam patior, nec doleo, & ad te non clamo! Clamabo Domine, antequam transeam, si fortè non transeam, sed in te maneam.

15. Dicam ergo, dicam miseriam meam: confitear, nec erubescam ante te vilitatem meam. Adjuva me fortitudo mea, per quam sublevor:

ſuccurre virtus, per quam ſuſtentor: veni lux, per quam video: appare gloria, per quam gaudeo: appare vita, in qua vivam, ò Domine DEUS meus!

CAPUT III.

De admirabili lumine DEI.

1. O Lux! quam videbat Tobias, quando oculis clauſis docebat filium ſuum viam vitæ. Lux, quam videbat Iſaac interiùs, quando caligantibus oculis exteriùs filio futura narrabat. Lux (inquam) inviſibilis; cui omnis abyſſus humani cordis eſt viſibilis.

2. Lux, quam Jacob videbat, quando ſicut tu intus docebas, filiis exterius ventura prædicebat. Ecce tenebræ ſunt ſuper faciem abyſſi mentis meæ, tu es lum n. Ecce caligo tenebroſa ſuper aquas cordismei, tu es veritas.

3. O Verbum, per quod facta ſunt omnia, & ſinè quo factum eſt nihil! Verbum, quod eſt ante omnia,

&

& ante quod nihil. Verbum regens omnia, sinè quo nihil sunt omnia. Verbum, quod dixisti in principio, fiat lux, & facta est lux.

4. Dic etiam mihi, fiat lux, & facta sit lux: & videam lumen, & cognoscam, quidquid non est lumen: quia sinè te, mihi tenebræ lumen, & lumen tenebræ ponuntur. Et sic sinè tua luce non est veritas. Adest error, adest vanitas: non est discretio, adest confusio: adest ignorantia, non est scientia: adest cæcitas, non est visio: adest invium, non est via: adest mors, non est vita.

CAPUT IV.

De mortalitate humanæ naturæ.

1. ECce Domine, quia lux non est, mors est. Immò non est mors, quia nihil est mors. Nam per ipsam ad nihilum tendimus, dum nos nihil facere per peccatum non formidamus. Et justè quidem hoc

Do-

Domine : Nam digna factis recipimus , dum ad nihilum devenimus, tanquam aqua decurrens : quia sinè te factum est nihil , & nos faciendo nihil , facti sumus nihil : quia sinè te sumus nihil , per quem facta sunt omnia , sinè quo factum est nihil.

2. O Domine Verbum! O Deus Verbum , per quod facta sunt omnia , sinè quo factum est nihil ! Væ mihi misero toties obcæcato : quia tu lux, & ego sinè te ! Væ mihi misero toties vulnerato : quia tu salus , & ego sinè te ! Væ mihi misero toties infatuato : quia tu es veritas , & ego sinè te ! Væ mihi misero toties aberrato : quia tu via , & ego sinè te ! Væ mihi misero toties mortuo : quia tu vita , & ego sinè te ! Væ mihi misero toties annihilato : quia tu es Verbum , per quod facta sunt omnia , & ego sinè te , sinè quo factum est nihil.

3. O Domine verbum! ò DEUS Verbum! qui es lux, per quem facta est lux, qui es via, veritas, & vita. in quo non sunt tenebræ, error, vanitas, neque mors. Lux, sinè qua tenebræ: via, sinè qua error: veritas, sinè qua vanitas: vita, sinè qua mors. Dic verbum Domine, fiat lux, ut videam lucem: & vitem tenebras: videam viam, & vitem invium: videam veritatem, & vitem vanitatem: videam vitam, & vitem mortem.

4. Illuminare Domine, lux mea, illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus meus, quem laudabo: DEUS meus, quem honorabo, Pater meus, quem amabo: sponsus meus, cui me servabo. Illuminare (inquam) illuminare lux huic cæco tuo, qui in tenebris, & in umbra mortis sedet, & dirige pedes ejus in viam pacis, per quam ingrediar in locum tabernaculi admirabi-

rabilis usque ad domum DEI, in voce exultationis, & confessionis. Vera enim confessio est via, per quam egrediar ad te viam, per quam egrediar ab invio, & revertar ad te vitam, quia tu es vera via vitæ.

CAPUT V.

Quid sit nihil fieri?

1. CONfitear ergo, confitear tibi, Pater Domine cœli, & terræ, miseriam meam: ut me venire liceat ad misericordiam tuam. Miser quippe factus sum, ad nihilum redactus sum, & nescivi. Quia tu es veritas, & ego non eram tecum: vulneraverunt me iniquitates meæ, & non dolui, quia tu es vita, & ego non eram tecum. Ad nihilum duxerunt me, quia tu es Verbum, & ego non eram tecum: per quem facta sunt omnia, sinè quo factum est nihil: & ideò sinè te factus sum nihil, quia nihil est, quod ad nihilum ducit.

2. Omnia

2. Omnia per Verbum facta ſunt, quæcunque facta ſunt, & qualia facta ſunt. Vidit DEUS cuncta, quæ fecerat, & erant valdè bona. Omnia quæcumque facta ſunt, per Verbum facta ſunt, & quæcumque per Verbum facta ſunt, valdè bona ſunt: Quare bona ſunt? quia omnia per Verbum facta ſunt, & ſinè ipſo factum eſt nihil; quia nihil bonum ſinè ſummo bono eſt. Sed malum eſt, ubi non eſt ullum bonum, quod utique nihil eſt: quia nihil aliud eſt malum, quàm privatio boni: ſicut nihil aliud eſt cæcitas, quàm privatio luminis.

3. Malum itaque nihil eſt, quia ſinè Verbo factum eſt, ſinè quo factum eſt nihil. Illud autem malum eſt, quod privatur illo bono, per quod omnia facta ſunt, quæcunque ſunt. At quæ non ſunt, per ipſum facta non ſunt, & ideò nihil ſunt. Et ideò mala ſunt,

quæ

quæ facta non ſunt: quia omnia, quæcunque facta ſunt, per Verbum facta ſunt; omnia per Verbum bona facta ſunt. Cùm igitur omnia per Verbum facta ſint, mala per ipſum non ſunt.

4. Reſtat igitur, quod omnia, quæ facta non ſunt, bona non ſunt; quia omnia, quæcumque facta ſunt, bona ſunt; & ideo mala ſunt, quia facta non ſunt: & ideò nihil ſunt, quia ſinè Verbo factum eſt nihil. Malum igitur nihil eſt; quia factum non eſt. Sed qualiter malum eſt, ſi factum non eſt? Quia malum privatio boni eſt, per quod factum bonum eſt. Eſſe ergo ſinè Verbo malum eſt, quod eſſe non eſt, quia ſinè ipſo nihil eſt. Sed quid eſt ſeparari à Verbo?

5. Si hoc quæris ſcire, audi, quid eſt Verbum. Verbum Dei dicit: Ego ſum via, veritas, & vita. Separari ergo à Verbo, eſt eſſe ſinè via,

ſinè

ſinè veritate, ſinè vita; & ideò malum, quia ſeparatur à Verbo, per quod omnia facta ſunt valdè bona. Separari autem à Verbo, per quod omnia facta ſunt, nihil aliud eſt, quam deficere: & à facto tranſire in defectum; quia ſinè ipſo eſt nihil. Quoties ergo à bono devias, à Verbo te ſeparas, quia ipſum eſt bonum: & ideò nihil efficeris, quia ſinè Verbo es, ſinè quo factum eſt nihil.

6. Nunc igitur Domine, illuminâſti me, ut viderem te, vidi, & cognovi me. Quia toties nihil factus ſum, quoties a te ſeparatus ſum; quia bonum, quod tu es, oblitus ſum, & ideò malus effectus ſum. Væ mihi miſero, ut qui hoc non cognoſcebam, quia te deſerens nihil fiebam! Sed quid hoc quæro? Si nihil eram, quomodo cognoſcere nolebam? Scimus, quia malum nihil eſt: & quod nihil eſt, non eſt, & quod non eſt bonum, non eſt, quia nihil eſt.

est. Si ergo nihil fui; cùm sinè te fui, quasi nihil fui, & velut idolum, quod nihil est. Quod quidem aures habet, & non audit: nares habet, & non odorat: oculos habet, & non videt: os habet, & non loquitur: manus habet, & non palpat: pedes habet, & non ambulat: & omnia lineamenta habet membrorum sinè sensu eorum.

CAPUT VI.

De casu animæ in peccatis.

1. CUm igitur fui sinè te, non fui, sed nihil fui; & ideo cæcus eram, surdus, & insensibilis: qui nec bonum discernebam, nec malum fugiebam, nec dolorem vulnerum sentiebam, nec tenebras meas videbam, quia eram sinè te vera luce, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum.

2. Væ mihi! vulneraverunt me, & non dolui: traxerunt me, & non sen-

ſenſi: quia nihil eram, quia ſinè vita eram, quæ eſt Verbum, per quod facta ſunt omnia. Ideò Domine, lux mea, inimici mei de me fecerunt, quæcumque voluerunt, percuſſerunt, nudaverunt, polluerunt, corruperunt, vulnerârunt, & occiderunt me, quia receſſi à te, & factus ſum nihil ſinè te.

3. Heu Domine, vita mea, qui feciſti me; lux mea, qui direxiſti me! Defenſor vitæ meæ miſerere mei, & reſuſcita me, Domine Deus meus, ſpes mea, virtus mea, fortitudo mea, conſolatio mea. In die tribulationis meæ, reſpice inimicos meos, & eripe me; fugiant à facie mea, qui oderunt me, & ego vivam in te, per te.

4. Ipſi enim Domine, conſideraverunt me: & videntes me ſinè te, deſpexerunt me, Diviſerunt ſibi veſtimenta virtutum, quibus ornaveras me: fecerunt ſibi viam per me:

ſub

ſub pedibus ſuis conculcaverunt me; fæcibus peccatorum polluerunt templum ſanctum tuum: poſuerunt me deſolatum, & mærore confectum.

5. Ibam poſt eos cæcus, & nudus, illaqueatus funibus peccatorum. Trahebant me poſt ſe in circuitu de vitio in vitium, & de luto in lutum, & ibam absque fortitudine ante faciem ſubſequentis. Servus eram, & ſervitutem amabam: cæcus eram, & cæcitatem deſiderabam: vinctus eram, & vincula non horrebam: amarum dulce, & dulce amarum credebam.

6. Miſer eram, nec cognoſcebam: & hoc quia ſinè Verbo eram, ſinè quo factum eſt nihil, per quod omnia conſervantur, ſinè quo omnia annihilantur. Sicut enim omnia per ipſum facta ſunt, & ſinè ipſo factum eſt nihil; ſic per ipſum omnia conſervantur, quæcunque ſunt ſive in

cœ-

cœlo, ſive in terra, ſive in mari, & in omnibus abyſſis.

7. Nec pars parti in lapide adhæret, nec in aliquo creatorum: nisì quia Verbo conſervantur, per quod omnia facta ſunt. Adhæream ergo tibi Verbo, ut conſerves me, quia ubi à te receſſi, perii in me, nisì quia tu, qui me feceras, refeciſti me. Ego peccavi, tu me viſitâſti: ego cecidi, tu me erexiſti: ego ignoravi, tu me docuiſti: ego non vidi, tu me illuminâſti.

CAPUT VII.

De multiplicibus beneficiis DEI.

1. MIſer ego DEUS meus, quantum teneor diligere te, oſtende mihi, quantum debeo laudare te, demonſtra mihi, quantum debeo placere tibi, innoteſce mihi. Intona, Domine, deſuper voce grandi, & forti, in interiorem aurem cordis mei doce me, & ſalva me:

& collaudabo te, qui creâsti me, cùm nihil essem: qui illuminâsti me, cùm in tenebris essem: qui resuscitâsti me, cùm mortuus essem: qui pavisti me à juventute mea omnibus bonis tuis. Hunc inutilem vermem, fœtentem peccatis, nutris omnibus optimis donis tuis.

2. Aperi mihi, ò clavis David, qui aperis, & nemo claudit illi, cui tu aperis: & nemo aperit illi, cui tu claudis. Aperi mihi ostium luminis tui, ut ingrediar, & videam, & cognoscam: & confitear tibi in toto corde meo, quia misericordia tua magna est super me, & eruisti animam meam ex inferno inferiori.

3. Domine Deus noster, quàm admirabile, & laudabile est nomen tuum in universa terra! Ecquid est homo, quod memor es ejus: aut filius hominis, quoniam visitas eum? Domine, spes Sanctorum, & turris fortitudinis eorum. DEUS vita animæ

mæ meæ, per quam vivo, ſinè qua morior. Lumen oculorum meorum, per quod video, ſinè quo orbor. Gaudium cordis mei, & lætitia ſpiritus mei, diligam te toto corde meo, & toto animo meo, & totis medullis, & viſceribus meis: quia tu prior dilexiſti me.

4. Et unde hoc mihi, ò Creator cœli, & terræ, & abyſſi, qui bonorum meorum non indiges, unde hoc mihi, quod dilexiſti me? O ſapientia, quæ aperis os mutorum! ò Verbum, per quod facta ſunt omnia! aperi os meum, da mihi vocem laudis, ut enarrem omnia beneficia tua, quæ mihi Domine, à principio contuliſti.

5. Ecce enim ſum, quia tu creaſti me: & quod me creares, & in numero creaturarum tuarum numerares, ab æterno tu præordinâſti, antequam quicquam faceres, à principio, antequam extenderes cœlos:

necdum erant abyſſi, adhuc terram non feceras, nec montes fundaveras, necdum fontes eruperant: Antequam hæc omnia, quæ feciſti per Verbum, faceres, me creaturam tuam fore, certiſſima veritatis tuæ providentia prævidiſti, & eſſe me creaturam tuam voluiſti.

6. Et hoc unde mihi, Domine benigniſſime, DEUS altiſſime, Pater miſericordiſſime, Creator potentiſſime, & ſemper mitiſſime, quæ mea merita, quæ mea gratia? ut complaceret ante conſpectum tuæ magnificæ majeſtatis, creare me? Non eram, & creâſti me: nihil fueram, & de nihilo me aliquid feciſti.

7. Quale autem aliquid? Non ſtillam aquæ, non ignem, non avem, vel piſcem, non ſerpentem, vel aliquid ex brutis animalibus, non lapidem, vel lignum. Non ex eorum genere, quæ tantùm habent eſſe. Vel ex eorum, quæ tantùm eſſe poſſunt,

&

& crescere. Non ex eorum genere, quæ tantùm esse, & crescere, & sentire possunt. Sed super omnia hæc, voluisti me esse ex his, quæ habent esse, quia sum: & ex his, quæ habent esse, & crescere, quia sum, & cresco: & ex his, quæ sunt, crescunt, & sentiunt: quia sum, cresco, & sentio.

8. Et paulò minùs parem me creâsti Angelis: quia rationem te cognoscendi cum ipsis à te communem accepi. Sed paulò minùs utique dixi: Nam illi tam felicem notitiam jam habent per speciem, ego autem per spem: illi facie ad faciem, ego per speculum in ænigmate: illi plenè, ego autem ex parte.

CAPUT VIII.

De dignitate hominis futura.

1. SEd cùm venerit, quod perfectum est, evacuabitur, quod ex parte est, quando jam revelata

facie tuam faciem videbimus. Quid jam prohibebit nos non esse minores paulò minùs ab Angelis, quos tu Domine, corona spei, quæ ornata est gloria, & honore coronaveris: quos tu nimis, quasi amicos tuos honorificaveris: immò per omnia pares, & æquales Angelis? Nempe & hoc veritas tua dicit: Æquales sunt Angelis, & filii DEI sunt. Quidni filii DEI sunt, si pares fiunt Angelis? Vere quidem erunt filii DEI, quia Filius hominis factus est Filius DEI. Hoc utique consideranti mihi fiducia est dicere: Non homo minor paulò minùs est ab Angelis, non utique tantùm æqualis Angelis, sed superior Angelis, quia homo DEUS, & DEUS homo, non Angelus.

2. Et dicam propter hoc, hominem esse creaturam dignissimam, quia Verbum, quod erat in principio DEUS apud DEUM, Verbum, per quod DEUS dixit: Fiat lux, & facta est

eſt lux, Angelica ſcilicet natura: Verbum, per quod DEUS creavit omnia in principio; idem Verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam ejus. Ecce gloria, per quam glorior, quando ſanè glorior. Ecce gaudium, per quod gaudeo, quando ſanè gaudeo, Domine DEUS meus, vita, & tota gloria animæ meæ.

3. Confiteor ergo tibi Domine DEUS meus: cùm me creâſti rationis capacem, Angelis quodammodò parem creâſti: quia perfici poſſum per Verbum tuum, ut veniam ad æqualitatem Angelorum, ut habeam adoptionem filiorum, per unigenitum Verbum tuum Domine, per filium tuum dilectum, in quo tibi bene complacui; per unicum cohæredem, & conſubſtantialem tibi, & coæternum, JESUM Chriſtum unicum Dominum Redemptorem noſtrum, illuminatorem, & conſolatorem no-

ſtrum, advocatum noſtrum apud te, & lumen oculorum noſtrorum, qui es vita noſtra, & Salvator noſter, & ſpes unica noſtra, qui nos dilexit magis, quàm ſe, per quem habemus fiduciam repoſitam, & firmam apud te ſpem, & acceſſum veniendi ad te: Quoniam dedit poteſtatem filios DEI fieri his, qui credunt in nomine ejus.

4. Laudem tribuam nomini tuo, Domine, qui me ad imaginem, & ſimilitudinem tuam creando, tantæ gloriæ feciſti me fore ſuſceptibilem, ut poſſim filius DEI fieri. Hoc utique non poſſunt arbores, non poſſunt lapides, non generaliter omnia, quæ moventur, vel creſcunt in aëre, vel in mari, vel in terra, quia non dedit eis poteſtatem per Verbum tuum filios DEI fieri, quia rationem non habent.

5. Nam & hæc poteſtas in ratione conſiſtit, per quam cognoſcimus

DE-

DEUM. Dedit autem hanc poteſtatem hominibus, quos creavit rationabiles ad imaginem, & ſimilitudinem ſuam. Et ego utique Domine, per tuam gratiam homo ſum: & filius tuus eſſe poſſum per gratiam, quod illa non poſſunt.

6. Unde hoc mihi Domine, veritas ſumma, veráque ſummitas, principium omnium creaturarum? Unde hoc mihi Domine, ut poſſim fieri filius DEI, quod illa non poſſunt? Tu es, qui manes in æternum, qui omnia creâſti ſimul. Simul creâſti homines, & jumenta, lapides, & virentia terræ. Non enim præceſſerunt merita, nulla eorum anteceſſit gratia: quia omnia tua tantùm bonitate creâſti, pares omnes creaturæ fuêre in meritis, quia omnium nulla fuêre merita.

7. Et unde ergo magis tua bonitas in hac creatura tua, quam feciſti rationalem, quàm in omnibus aliis,

quæ ſunt ſinè ratione, apparuit? Quare non ego ſicut omnes illæ, aut cur non omnes illæ ſicut ego? aut ego ſolus ſicut illæ? Quæ mea merita? quæ mea gratia? ut me filium DEI poſſe fieri ſuſceptibilem creares, quod illis omnibus denegares? Abſit Domine, ut hoc ſentiam. Tua tantùm gratia, tua tantùm bonitas hoc fecit, ut eſſem particeps dulcedinis ejus. Illa igitur gratia, qua me de nihilo creâſti; illam, quæſo Domine, da mihi gratiam, ut tibi de hoc referam gratiam.

CAPUT IX.

De omnipotentia DEI.

1. OMnipotens manus tua ſemper una, & eadem, creavit in cœlo Angelos, & in terra vermiculos: non ſuperior in illis, non inferior in iſtis. Sicut enim nulla alia manus Angelum; ità nulla poſſet creare vermiculum. Sicut nulla cælum;

ità

ità nulla poſſet creare minimum arboris folium; ſicut nulla corpus; ità nulla ullum capillum album poſſet facere, aut nigrum: ſed omnipotens manus tua, cui omnia pari modo ſunt poſſibilia.

2. Nec enim poſſibilius eſt ei creare vermiculum, quàm Angelum: nec impoſſibilius extendere cœlum, quàm folium: nec levius formare capillum, quàm corpus: nec difficilius fundare terram ſuper aquam, quàm aquas ſuper terram.

3. Sed omnia, quæcunque voluit, fecit, ſicut voluit in cœlo, & in terra, in mari, & in omnibus abyſſis, & me inter omnia, ſicut voluit, potuit, & ſcivit. Potuit quidem manus tua Domine, me lapidem, vel avem, vel ſerpentem, vel belluam aliquam creare, & ſcivit; ſed noluit propter ſuam bonitatem. Quare ergo ego non ſum lapis, vel arbor, vel aliqua bellua? Quia ſic ordinavit bo-

nitas tua: & ut hoc ordinaret, non præcesserunt merita mea.

CAPUT X.

De incomprehensibili laude DEI.

1. UNde hoc mihi Domine, unde mihi laudes ad laudandum te? Sicut enim fecisti me sinè me, sicut complacuit ante te; ità laus tibi est sinè me, sicut complacet ante te. Ante te Domine, laus tua tu ipse es. Laudent te opera tua secundùm multitudinem magnitudinis tuæ: Laus tua Domine, incomprehensibilis est: corde non comprehenditur, ore non mensuratur, aure non percipitur: quia ista transeunt, & laus tua Domine, manet in æternum. Cogitatio incipit, & cogitatio finitur: vox sonat, vox transit: auris audit, & auditus desinit: laus verò tua in æternum stat.

2. Quis ergo est, qui te laudet? Quis homo annunciet laudem tuam?

Laus

Laus tua perpetua eſt, tranſitoria non eſt. Hic te laudat, qui teipſum laudem tuam credit. Hic te laudat, qui ſeipſum noſcit in tuam laudem non poſſe pertingere. Laus perpetua, quæ nunquam tranſit; in te eſt laus noſtra, in te laudabitur anima mea. Non nos te laudamus, ſed tu te, & per te, & in te: & nobis etiam eſt laus in te. Tunc veram habemus laudem, quando à te habemus laudem, quando lux approbat lucem: quia tu vera laus tribuis veram laudem.

3. Quoties autem ab alio, quàm à te quærimus laudem, toties tuam amittimus laudem: quia illa tranſitoria eſt, ſed tua æterna. Si tranſitoriam quærimus, æternam amittimus laudem. Si æternam volumus, tranſitoriam non amemus. Laus æterna Domine DEUS meus; à quo omnis laus, ſinè quo nulla eſt laus.

4. Non valeo laudare te, ſinè te. Habeam te, & laudabo te. Quid enim ego ſum Domine, per me, ut laudem te? Pulvis, & cinis ego ſum, canis mortuus, & fœtens ego ſum, vermis, & putredo ego ſum. Quis ego ſum, ut laudem te Domine DEUS fortiſſime, ſpiritus univerſæ carnis, qui inhabitas æternitatem?

5. Nunquid tenebræ laudabunt lucem, aut mors vitam? Tu lux, ego tenebræ: tu vita, ego mors. Nunquid vanitas veritatem laudabit? Tu es veritas, ego homo ſimilis factus vanitati. Quid ergo Domine, laudabo te? Nunquid miſeria mea laudabit te? Nunquid fœtor laudabit odorem? Nunquid mortalitas hominis, quæ hodie eſt, & cras tollitur, laudabit te? Nunquid laudabit te homo putredo, & filius hominis vermis? Nunquid laudabit te Domine, qui in peccatis conceptus eſt, & natus, & nutritus?

Non

Non eſt enim ſpecioſa laus in ore peccatoris.

6. Laudet te Domine DEUS meus, incomprehenſibilis potentia tua, incircumſcriptibilis ſapientia tua, & ineffabilis bonitas tua. Laudet te ſupereminens clementia tua, ſuperabundans miſericordia tua, ſempiterna quoque virtus, & divinitas tua. Laudet te omnipotentiſſima fortitudo tua, ſumma quoque benignitas tua, & charitas tua, per quam creâſti nos, Domine DEUS, vita animæ meæ.

CAPUT XI.

De ſpe erigenda ad DEUM.

1. EGo autem creatura tua ſub umbra alarum tuarum ſperabo in bonitate tua, qua creâſti me. Adjuva creaturam tuam, quam creavit benignitas tua: Non pereat in malitia mea, quod operata eſt bonitas

tas tua: non pereat in miſeria mea, quod fecit ſumma clementia tua.

2. Quæ eſt enim utilitas in creatione tua, ſi deſcendam in corruptionem meam? Nunquid enim vanè DEUS, conſtituiſti omnes filios hominum? Creâſti me Domine, rege quod creâſti. Opera manuum tuarum ne deſpicias, DEUS! Me feciſti de nihilo: ſi me non regis Domine, iterùm revertar ad nihilum. Sicut enim Domine, non eram, & de nihilo feciſti me; ſic ſi me non regis, adhuc ad nihilum redigar in me.

3. Adjuva me Domine, vita mea, ne peream in malitia mea. Si non creâſſes me Domine, non eſſem: quia creâſti me, jam ſum. Si non regis; jam non ſum. Non enim mea merita, non mea gratia te coëgerunt, ut creares me: ſed benigniſſima bonitas tua, & clementia tua. Illa charitas tua Domine DEUS meus, quæ te ad creationem coegit, ipſa (quæſo) modò cogat te ad regendum.

4. Quid

4. Quid enim prodeſt, quod te compulit charitas tua ad creandum, ſi peream in miſeria mea, & non me regat dextera tua? Hæc te cogat, Domine DEUS meus, clementia ad ſalvandum, quod creatum eſt; quæ te compulit creare, quod creatum non eſt.

5. Ipſa te vincat charitas ad ſalvandum, quæ te vicit ad creandum, quia nec nunc minor eſt, quia ipſa charitas tu ipſe es, qui ſemper idem es: non eſt abbreviata manus tua Domine, ut ſalvare nequeat; neque aggravata eſt auris tua, ut non audiat; ſed peccata mea diviſerunt inter me, & te; inter tenebras, & lucem; inter imaginem mortis, & vitam; inter vanitatem, & veritatem; inter lunaticam hanc vitam meam, & ſempiternam tuam.

CAPUT XII.

De laqueis concupiſcentiarum.

1. HÆ ſunt umbræ tenebrarum, quibus operior in hac abyſſo caliginoſi carceris hujus: in qua proſtratus jaceo, donec aſpiret dies, & inclinentur umbræ, fiátque lux in firmamento virtutis tuæ.

2. Vox Domini in virtute, vox Domini in magnificentia: dicat; Fiat lux, & effugentur tenebræ: & appareat arida, germinétque terra herbam virentem, & facientem ſemen, & fructum bonum juſtitiæ regni tui Domine, Pater, & DEUS: vita, per quam omnia vivunt, & ſine qua omnia mortua computantur, ne derelinquas me in cogitatu maligno, & extollentiam oculorum meorum ne dederis mihi: aufer à me concupiſcentias, & animo irreverenti, & infrunito ne tradas me; ſed poſſide cor meum, ut te cogitet ſemper.

3. Il-

3. Illumina oculos meos, ut te videant, & non extollantur ante te, gloria ſempiterna! ſed humiliter ſentiant, non in mirabilibus ſuper ſe: & quæ à dextris ſunt videant, & non quæ à ſiniſtris abs te. Et palpebræ tuæ præcedant greſſus meos; nam & palpebræ tuæ interrogant filios hominum.

4. Allide concupiſcentiam meam dulcedine tua, quam abſcondiſti timentibus te: ut concupiſcam te concupiſcentiis ſempiternis: ne vanis illectus, & deceptus interior guſtus, ponat amarum dulce, & dulce amarum, tenebras lucem, & lucem tenebras, ut liberari in medio tot decipularum poſſim ab inimico ſuper faciem viæ hujus poſitarum, ad capiendas animas peccatorum, quibus plenus eſt totus mundus. Quod is, qui vidit, ſub ſilentio non tranſivit, inquiens; Quidquid enim eſt in mundo, aut eſt concupiſcentia carnis, aut concupiſcentia oculorum, aut ſuperbia vitæ.

5. Ec-

5. Ecce Domine Deus meus, mundus totus plenus est concupiscentiarum laqueis, quos paraverunt pedibus meis, & quis effugiet hos laqueos? Profectò à quo tu abstuleris extollentiam oculorum suorum, ut non eum capiat concupiscentia oculorum; & à quo tu abstuleris carnis concupiscentiam, ne eum capiat carnis concupiscentia: & à quo tu abstuleris animum irreverentem, & infrunitum, ne eum callidè decipiat superbia vitæ. O quàm felix, cui hæc tu facies! quippe transibit immunis.

6. Nunc Redemptor, te precor per te, adjuva me, ne corruam in conspectu adversariorum meorum, captus laqueis eorum, quos paraverunt pedibus meis, ut incurvent animam meam. Sed erue me virtus salutis meæ, ne sibi risum exhibeant de me inimici tui, qui oderunt te. Exurge Domine Deus meus, fortis meus, & dissipentur inimici tui, & fu-

fugiant, qui oderunt te, à facie tua.

7. Sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie tua: & ego abscondar in abscondito faciei tuæ, & gaudeam cum filiis tuis, satiatus omnibus bonis tuis.

8. Et tu Domine DEUS, Pater orphanorum: & tu mater pupillorum tuorum, audi ejulatum filiorum tuorum: & extende alas tuas, ut fugiamus sub eas à facie inimici. Turris fortitudinis Israel, qui non dormitabis, neque dormies custodiens Israel, quia non dormit, neque dormitat hostis, qui impugnat Israel.

CAPUT XIII.

De miseria hominis, & beneficiis DEI

1. O Lux! quam non videt alia lux: lumen, quod non videt aliud lumen: Lux, quæ obtenebrat omnem lucem: & lumen, quod cx-

excæcat omne extraneum lumen. Lux, à qua omnis lux: lumen, à quo omne lumen. Lumen, ad quod omne lumen est tenebræ: ad quod omnis lux obscuritas. Lux, cui omnes tenebræ lumen, cui omnis obscuritas lux. Lux superna, quam cæcitas non obnubilat, quam caligo non hebetat, quam tenebræ non obscurant, quam nulla obstantia claudit, quam nunquam separat aliqua umbra.

2. Lux, quæ illuminas omnia tota simul, semel, & semper; absorbe me in claritatis abyssum, ut videam undique te in te, & me in te, & cuncta sub te. Ne derelinquas me, ne accrescant umbræ ignorantiæ meæ, & multiplicentur delicta mea. Sinè te enim omnia sunt mihi tenebræ, omnia mala; nihil bonum sinè te verô, solo, & summo bono.

3. Hoc

3. Hoc confiteor, hoc ſcio Domine DEUS meus, quia ubicunque ſum ſinè te, malè eſt mihi præter te; non ſolùm extra me, ſed etiam in me: quia omnis copia, quæ non eſt DEUS meus, mihi eſt egeſtas. Satiabor tunc, cùm apparuerit gloria tua.

4. Et tu Domine, vita mea beata, fac ut miſeriam meam confitear tibi, ex quo ab unitate bonitatis tuæ, ſummo, & uno bono, temporalium rerum multiformitas, lapſum me per carnales ſenſus, diſſipavit, & ab uno in multa diviſit; & facta eſt mihi abundantia laborioſa, & egeſtas copioſa: dum aliud, & aliud ſequebar, & à nullo implebar: dum non in me inveniebam te incommutabile, & ſingulare, indiviſum, unum bonum: quod conſecutus, non egeo: quod conſecutus, non doleo: quod poſſidens, ſatiatur totum deſiderium meum.

5. Heu

5. Heu miſeria ſuper miſeriam! cùm miſera anima mea à te refugit, cum quo ſemper abundat, & gaudet: & ſequitur mundum, cum quo ſemper eget, & dolet. Mundus clamat, deficio: tu Domine, clamas, reficio; & miſeria mea prava magis ſequitur deficientem, quàm reficientem. Plane infirmitas mea hæc eſt.

6. Medice ſpirituum ſana illam; ut confitear tibi, ſalus animæ meæ, toto corde meo ſuper omnibus beneficiis tuis, quibus paſcis me à juventute mea, & uſque in ſenectam, & ſenium. Te deprecor per teipſum, ne derelinquas me: feciſti me, cùm non eſſem, redemiſti me, cùm periiſſem: periêram, mortuus fueram; ad mortuum deſcendiſti, mortalitatem ſuſcepiſti; ad ſervum Rex deſcendiſti; ut ſervum redimeres, teipſum tradidiſti. Ut ego viverem, tu mortem ſuſcepiſti, mortem viciſti.

cisti. Me instaurâsti, cùm te humiliâsti.

7. Periêram, abiêram, in peccatis venundatus eram: venisti pro me, ut redimeres me: & tantum me dilexisti, ut sanguinem tuum in pretium dares pro me, dilexisti me Domine, plusquam te, quia mori voluisti pro me.

8. Tali pacto, tam caro pretio, reduxisti me de exilio: redemisti me de servitio: retraxisti me de supplicio: vocâsti me nomine tuo: signâsti me sanguine tuo: ut memoriale tuum semper esset apud me, & nunquam recederet à corde meo, qui pro me non recessit à cruce.

9. Unxisti me oleô tuô, quô tu unctus fuisti; ut à te Christo dicerer Christianus. Et in manibus tuis descripsisti me, ut semper sit memoria apud te, si tamen memoria tua jugiter fuerit apud me. Sic igitur gratia tua semper, & misericordia

prævenerunt me. De multis namque, & magnis periculis sæpe liberâsti me, liberator meus.

10. Quando erravi, ad viam reduxisti me: quando ignoravi, docuisti me: quando peccavi, corripuisti me: quando tristis fui, consolatus es me: quando desperavi, confortâsti me: quando cecidi, erexisti me: quando steti, tenuisti me: quando ivi, deduxisti me: quando veni, suscepisti me: quando dormivi, custodisti me: quando clamavi, exaudisti me.

CAPUT XIV.

Quòd DEUS perpetua inspectione considerat opera, & intentiones hominum.

1. HÆc enim, & multa alia beneficia fecisti mihi Domine DEUS meus, vita animæ meæ, de quibus dulce esset mihi semper loqui, semper cogitare, semper tibi gra-

gratias agere: ut possim te semper pro omnibus bonis tuis laudare, & amare te toto corde meo, & tota anima mea, & tota mente mea, & tota fortitudine mea, simul ex omnibus medullis, & intimis cordis mei, & omnium compagum mearum.

2. Beata dulcedo, Domine DEUS meus, omnium, qui delectantur in te. Sed imperfectum meum viderunt oculi tui. Oculi (inquam) tui multo lucidiores sunt sole, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & in omni loco contemplantur semper bonos, & malos.

3. Cùm enim cunctis præsideas, singula implens, totus semper ubique præsens, cunctorúmque curam agens, quæ creâsti: quia nihil odisti eorum, quæ fecisti: sic gressus meos, semitásque consideras, & die, noctúque super custodiam meam vigilas, omnes semitas meas diligenter no-

tans: Speculator perpetuus, velutì ſi totius creaturæ tuæ, cœli, & terræ oblitus, tantùm me ſolùm conſideres, & nihil ſit tibi curæ de aliis.

4. Neque enim tibi creſcit lux incommutabilis viſionis tuæ, ſi tantùm unum aſpicias, neque minuitur, ſi innumera videas, & diverſa. Quia ſicut unà totum ſimul perfectè conſideras, ſic ſingula quælibet, licèt diverſa, perfectè ſimul, totáque totus conſpicit viſus tuus. Sed ſicut omnia, ſic unum: & ſicut unum, ſic ſingula totus ſimul ſinè diviſione, vel commutatione, vel diminutione conſideras. Itaque totus tu in toto tempore ſinè tempore, totum me ſimul, ſempérque conſideras, ac ſi nihil aliud conſiderare debeas.

5. Sic igitur ſuper cuſtodiam meam ſtas, ſicut ſi omnium oblitus ſis, & mihi ſoli intendere velis. Semper quippe te præſentem exhibes, ſemper te paratum offers, ſi me para-

paratum invenis. Quocunque iêro, tu me Domine non deſeris, nisì prior ego te deſeram. Ubicunque fuero, non recedis: quoniam ubique es, ut quocunque iêro, inveniam te, per quem poſſim eſſe, ne peream ſinè te, cùm ſinè te eſſe non poſſim.

6. Fateor quidem, quia quicquid facio, & quæcunque facio, ante te facio; & illud quicquid eſt, quod facio, melius tu vides, quàm ego, qui facio. Quidquid enim ſemper operor, tu pariter ſemper præſens ades: utpote perpetuus inſpector omnium cogitationum, intentionum, delectationum, & operationum mearum. Domine, ante te ſemper eſt omne deſiderium meum, ante te tota cogitatio mea.

7. Tu Domine vides, unde veniat ſpiritus, ubi ſit, & quo vadat, quia tu es omnium ſpirituum ponderator. Et utrum radix ſit dulcis, an

amara, de qua foris pulchra folia emittuntur: tu judex interiùs meliùs ipſe nôſti, & etiam medullas radicum ſubtiliùs perſcrutaris.

8. Et non ſolùm intentionem, ſed radicis ejus medullam intimam diſertiſſima tuæ lucis veritate colligis, numeras, intueris, & conſignas: ut reddas unicuique non ſolummodò ſecundùm opera, vel intentionem, ſed etiam ſecundùm ipſam interiorem abſconditam medullam radicis: de qua procedit intentio operantis, ad quod tendo, cùm operor, quidquid cogito, & in quocunque delector, tu vides: aures tuæ audiunt: oculi tui vident, & conſiderant: ſignas, attendis, notas, & ſcribis in libro tuo, ſive bonum fuerit, ſive malum: ut reddas poſtea pro bono prœmia, pro malo ſupplicia: quando aperientur libri, & judicabuntur ſecundum hæc, quæ fuerunt ſcripta in libris tuis.

9. Hoc

9. Hoc eſt fortè, quod jam dixiſti nobis: Conſiderabo noviſſima eorum; & quod de te Domine, dicitur: univerſorum finem ipſe conſiderat: quoniam tu quidem in omnibus, quæ agimus, finem intentionis magis, quàm actum operationis attendis. Cùmque hoc diligenter conſidero, Domine DEUS meus terribilis, & fortis; timore pariter, & ingenti rubore confundor: quoniam nobis magna eſt indita neceſſitas, juſtè, rectequc vivendi, quia cuncta facimus ante oculos judicis, cuncta cernentis.

CAPUT XV.

Quòd homo per ſe nihil poteſt ſinè divina gratia.

1. FOrtiſſime, magnipotens DEUS ſpirituum univerſæ carnis, cujus oculi ſunt ſuper omnes vias filiorum Adam, à die nativitatis eorum uſque in diem exitus eorum,

ut reddas unicuique ſecundùm opera ſua, bona, vel mala; oſtende mihi, ut confitear tibi paupertatem meam; quoniam dixi, quod dives eſſem, & nullius egerem: & neſciebam, quoniam pauper eram, cæcus, nudus, miſer, & miſerabilis.

2. Credebam enim me fore aliquid, cùm nihil eſſem. Dixi, ſapiens efficiar, & ſtultus factus ſum. Cogitabam me eſſe prudentem, & deceptus ſum: & video nunc, quia donum tuum eſt, ſinè quo nihil poſſumus facere: quia nisì tu, Domine, cuſtodiêris civitatem, fruſtrà vigilat, qui cuſtodit eam.

3. Sic docuiſti me, ut cognoſcerem: quia dereliquiſti me, & probâſti me, non propter te, quòd cognoſceres me; ſed propter me, ut cognoſcerem me. Nam, ùt dixi, Domine, credebam me aliquid fore ex me, exiſtimabam me ſufficere per me: nec percipiebam, quoniam tu

re-

regebas me: donec aliquantulum te elongâsti à me, & cecidi statim in me: vidi, & cognovi, quoniam tu regebas me; quòd cecidi, fuit ex me: & quòd surrexi, ex te.

4. Aperuisti mihi oculos, lux, & excitâsti, & illuminâsti me: vidi, quoniam tentatio est vita hominis super terram: & quod gloriari non valeat ante te omnis caro, nec justificabitur omnis vivens: quoniam si quid boni est, parvi, vel magni, donum tuum est, & nostrum non nisi malum est. Unde igitur gloriabitur omnis caro? nunquid de malo? Hæc non est gloria, sed miseria. Sed nunquid gloriabitur de bono? nunquid de alieno? Tuum Domine est bonum, tua est gloria.

5. Qui enìm de bono tuo gloriam sibi quærit, & non tibi quærit, hic fur est, & latro: & similis est diabolo, qui voluit furari gloriam tuam. Qui enim laudari vult de tuo do-

no, & non quærit in illo gloriam tuam, ſed ſuam; hic licèt propter tuum donum laudetur ab hominibus, à te tamen vituperatur: quia de dono tuo, non tuam, ſed ſuam gloriam quæſivit. Qui autem ab hominibus laudatur vituperante te; non defendetur ab hominibus judicante te, nec liberabitur condemnante te.

6. At tu Domine, formator meus ab utero matris meæ, non me ſinas cadere in illam exprobrationem, ut exprobretur mihi furari voluiſſe gloriam tuam: tibi enim ſit gloria, cujus eſt omne bonum: nobis autem confuſio faciei, & miſeria, quorum eſt omne malum, nisì tu volueris miſereri. Miſereris quippe Domine: miſereris omnium, & nihil odiſti eorum, quæ feciſti: & das nobis de bonis tuis, & ditas nos Domine DEUS inopes optimis donis tuis. Quoniam diligis pauperes, & divites facis eos divitiis tuis.

7. Ec-

7. Ecce nunc Domine, pauperes nos filii tui ſumus, & puſillus grex tuus: aperi nobis januas tuas, & edent pauperes, & ſaturabuntur: & laudabunt te, qui requirunt te. Scio enim Domine, & confiteor docente te; quoniam illi ſoli, qui cognoſcunt ſe pauperes, & confitentur tibi paupertatem ſuam, ditabuntur à te; quoniam qui ſe divites exiſtimant, cum ſint pauperes, à tuis divitiis invenientur excluſi.

8. Ego igitur confiteor tibi, Domine DEUS meus, paupertatem meam, ut ſit tibi tua gloria tota, quoniam tuum eſt omne bonum per me geſtum. Domine confiteor, ùt docuiſti me; nihil aliud ſum, quàm univerſa vanitas, & umbra mortis, & abyſſus quædam tenebroſa, & terra inanis, & vacua, quæ ſinè tua benedictione nil germinat: fructum quoque non facit, nisì confuſionem, peccatum, & mortem.

9. Si quid boni unquam habui, à te recepi: quidquid boni habeo, tuum eſt, vel à te habeo. Si quando ſteti, per te ſteti, ſed quando cecidi, per me cecidi: & ſemper in luto jacuiſſem, nisì tu me erexiſſes: ſemper cæcus fuiſſem, nisì tu me illuminâſſes. Quando cecidi, nunquam ſurrexiſſem, nisì tu mihi manum porrexiſſes: poſtquam me etiam erexiſti, ſemper cecidiſſem, nisì tu me ſuſtinuiſſes. Sæpius periìſſem, nisì me gubernâſſes.

10. Sic ſemper Domine, ſic ſemper gratia tua, & miſericordia tua prævenit me, liberans me ab omnibus malis, ſalvans à præteritis, ſuſcitans à præſentibus, muniens à futuris. Præcidens etiam ante me laqueos peccatorum, tollens occaſiones, & cauſas: quia nisì tu hoc mihi feciſſes, ego omnia peccata mundi feciſſem.

11. Quoniam ſcio Domine, quòd nullum peccatum eſt, quod unquam fecerit homo, quod non poſſit facere alter homo, ſi creator deſit, à quo factus eſt homo. Sed quòd non facerem, tu feciſti: quòd abſtinerem, tu juſſiſti: & quòd tibi crederem, gratiam tu infudiſti: Tu námque Domine, regebas me tibi, & mihi. Ut adulterium, & omne aliud peccatum non committerem; gratiam, & lumen donâſti.

CAPUT XVI.

De Diabolo, & multiplicibus tentationibus ejus.

1. TEntator defuit, & ut deeſſet, tu feciſti: locus, & tempus defuit, & ut hæc deeſſent, tu feciſti. Affuit tentator, non defuit locus, non defuit tempus: ſed ut non conſentirem, tu me tenuiſti. Venit tentator tenebroſus, ut eſt, & ut eum deſpicerem, tu me confor-

tâsti. Venit tentator armatus, & fortis: & ut me non vinceret, tu eum refrænâsti, & me roborâsti.

2. Venit tentator transfiguratus in Angelum lucis, & ut me non deciperet, tu eum increpâsti: & ut eum cognoscerem, tu me illuminâsti: Ipse enim est draco ille magnus, & rufus, & serpens antiquus, vocatus Diabolus, & Satanas, habens capita septem, & cornua decem: quem creâsti ad illudendum huic mari magno, & spatioso, in quo reptant animalia, quorum non est numerus: & animalia pusilla, & magna, id est, diversa dæmonum genera, qui nihil aliud die, noctúque operantur, nisì quod circumeant, quærentes, quem devorent, nisì tu eripias.

3. Ipse enim est antiquus ille draco, qui ortus est in paradiso voluptatis, qui cauda sua trahit tertiam partem stellarum cœli, & eas mittit in terram: qui venenô suô corrumpit

pit aquas terræ, ut bibentes homines moriantur: & qui ſternit ſibi aurum quaſi lutum, & habet fiduciam, quòd influat Jordanis in os ſuum, qui factus eſt, ut nullum timeat.

4. Et quis defendet à morſibus ejus? Quis eruet ab ore ejus, nisì tu Domine, qui confregiſti capita draconis magni? Adjuva nos: prætende Domine, ſuper nos alas tuas: ut fugiamus ſub eis à facie draconis hujus, qui nos perſequitur, & ſcutô tuô libera nos à cornibus ejus. Hoc enim continuum ſtudium ejus, hoc unicum deſiderium ejus, ut animas, quas creâſti, devoret.

5. Et ideò, DEUS meus, ad te clamamus, libera nos ab adverſario noſtro quotidiano: qui ſive dormiamus, ſive vigilemus, ſive comedamus, ſive bibamus, ſive quodcunque opus operemur, omnibus modis, inſtat die, ac nocte fraudibus, & artibus, nunc palàm, nunc oc-

occultè, ſagittas venenatas contra nos dirigens, ut interficiat animas noſtras.

6. Et tamen Domine, peſſima inſania noſtra: quia cùm continuè videamus contra nos draconem ore aperto, paratum ad devorandum, nihilominus dormimus, & laſcivimus in pigritiis noſtris, tanquam ſecuri ante eum; qui nihil aliud deſiderat, quàm ut nos perdat. Inimicus, ut occidat, ſemper vigilat ſinè ſomno: & nos, ut cuſtodiamus nos, nolumus evigilare à ſomno.

7. Ecce tetendit ante pedes noſtros laqueos infinitos, & omnes vias noſtras variis replevit decipulis, ad capiendas animas noſtras. Ecquis effugiet? Laqueos poſuit in divitiis: laqueos poſuit in paupertate: laqueos tetendit in cibo, in potu, in voluptate, in ſomno, & in vigilia: laqueos poſuit in verbo, & in opere, & in omni via noſtra. Sed tu Domine,

mine, libera nos de laqueo venantium, & à verbo aſpero, ut confiteamur tibi, dicentes: Benedictus Dominus, qui non dedit nos in captionem dentibus eorum. Anima noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venantium. Laqueus contritus eſt, & nos liberati ſumus.

CAPUT XVII.

Quòd DEUS eſt lux juſtorum.

1. ET tu quidem Domine, lux mea, illumina oculos meos, ut videam lumen, & ambulem in lumine tuo, & non impingam in laqueos ejus. Quis enim evadet laqueos iſtos multos, nisì videat eos? Et quis videbit eos, nisì quem illuminaveris lumine tuo? Ipſe enim pater tenebrarum laqueos ſuos abſcondit in tenebris ſuis, ut capiantur in eis omnes, qui ſunt in tenebris ſuis, qui ſunt filii tenebrarum ha-

harum, non videntes lumen tuum: in quo, qui ambulat, non timebit.

2. Qui enim ambulat in die, non offendit: qui autem in nocte ambulat, offendit: quia lux non est in eo. Tu lux Domine, tu lux filiorum lucis: tu dies, qui nescis occasum, in qua ambulant filii tui sinè offensione: & sinè qua omnes, qui ambulant, in tenebris sunt, quia te lucem mundi non habent.

3. Ecce quotidie cernimus, quia quò magis à te vero lumine quis elongatur, eo magis peccatorum involvitur tenebris: & quo magis est in tenebris, eo minus videt laqueos in via sua, & ideò minus cognoscit, & idcircò sæpius rapitur, & cadit in eis: & quod est horribilius, etiam se cecidisse ignorat. Qui verò suum casum ignorat, eo minus curat surgere, quo magis se existimat adhuc stare.

4. Tu verò lux mentis, Domine Deus meus, nunc illumina oculos meos, ut videam, & cognoſcam, ne corruam in conſpectu adverſariorum meorum. Etenim in exterminium noſtri laborat inimicus noſter, quem petimus, ut facias liquefieri à facie noſtra, ſicut cera liqueſcit à facie ignis.

5. Quoniam Domine ipſe eſt latro primus, & ultimus, qui conſilium fecit, ut raperet gloriam tuam, quoniam inflatus, & elatus crepuit, & cecidit in faciem ſuam, & dejeciſti eum de monte ſancto tuo, & de medio lapidum ignitorum, in quorum medio ambulavit.

6. Et nunc, vita mea, Domine Deus meus, ex quo cecidit, non ceſſat perſequi filios tuos; & in odium tuum, ò Rex magne! cupit perdere hanc creaturam tuam, quam creavit omnipotens bonitas tua ad imaginem tuam: ut poſſideat gloriam

tuam,

tuam, quam ipſe perdidit per ſuperbiam ſuam. Sed contere eum fortis noſter, antequam nos agnos tuos devoret: & illumina nos, ut videamus laqueos, quos ipſe paravit: & evadamus ad te, ò lætitia Iſraël.

7. Et hæc omnia tu Domine, meliùs nôſti, qui nôſti contentionem ejus, & cervicem ejus duriſſimam. Nec hoc dico, ut oſtendam tibi; quia omnia vides, & nulla te latet cogitatio: Sed ante pedes tuæ majeſtatis, de inimico meo querimoniam facio, Judex æterne; ut & ipſum damnes, & nos filios tuos ſalves, quorum fortitudo tu es.

8. Verſutus eſt enim Domine, iſte hoſtis, & tortuoſus, nec facile deprehendi poſſunt circuitus viæ ejus, nec cognoſci ſpecies vultus ejus, nisì tu illumines. Nam nunc hic, nunc illic: nunc agnum, nunc lupum, nunc tenebras, nunc lucem in ſe oſtendit: & ſingulis quibuslibet

bet qualitatibus, locis, & temporibus, ſecundùm varias rerum mutationes, varias exhibet tentationes.

9. Nam ut triſtes decipiat, triſtatur & ipſe: ut gaudentes illudat, fingit ſe, & ipſe gaudere: ut ſpirituales defraudet, in Angelum lucis ſe transfigurat: ut fortes comprimat, apparet agnus: ut mites devoret, apparet lupus. Hæc quidem omnia ſecundùm ſimilitudinem variarum tentationum effici habent, ut terreat alios à timore nocturno, alios à ſagitta volante in die, alios à negotio perambulante in tenebris, alios ab incurſu; alios à dæmonio meridiano. Et ad hæc quis idoneus, ut cognoſcat? & aſtutias ejus quis cognovit? Quis revelabit ſpeciem indumenti ejus? & gyrum dentium ejus quis agnoſcet?

10. En abſcondit ſagittas ſuas in pharetra, & laqueos ſuos abſcondit ſub ſpecie lucis: & hoc difficiliùs per-

perpenditur; nisì à te Domine, ſpes noſtra, lumen aſſumamus, ut videamus omnia. Nam non ſolùm in carnis operibus, quæ de facili cognoſcuntur; nec tantùm in ipſis vitiis, ſed in ipſis etiam ſpiritualibus exercitiis laqueos abſcondit ſubtiles: & ſub virtutum calore ipſa vitia induit, & transmutat ſe in angelum lucis.

II. Hæc, & multa alia nititur contra nos ipſe filius Belial, ipſe Satan, Domine DEUS noſter. Et nunc ut leo, nunc ut draco; manifeſtè, & occultè; intus, & extra: die ac nocte inſidiatur, ut rapiat animas noſtras: Et tu eripe nos Domine, qui ſalvas ſperantes in te; ut ipſe de nobis doleat, & tu lauderis in nobis, Domine DEUS noſter.

CAPUT XVIII.

De beneficiis DEI.

I. EGo autem filius ancillæ tuæ, qui me commendavi manui tuæ,

tuæ, jam his meis pauperculis confessionibus confitear tibi, liberator meus, toto corde meo: & recolam ad mentem meam omnia bona, quæ fecisti mihi à juventute mea, in omni vita mea.

2. Scio namque quòd ingratitudo multùm tibi displiceat, quæ est radix totius mali spiritualis, & ventus quidam desiccans, & urens omne bonum; obstruens fontem divinæ misericordiæ tuæ super hominem; qua & mortua jam non moriuntur, & viva jam opera moriuntur, & ultrà non adipiscuntur. Et ego Domine, gratias tibi agam, ne sim ingratus tibi, liberator meus, quoniam liberâsti me. Quoties jam me absorbuerat ille draco, & tu Domine, ab ore ejus extraxisti me.

3. Quoties ego peccavi, & ipse paratus fuit deglutire me: sed tu, Domine DEUS meus defendisti me. Cùm contra te iniquè agebam, cùm

tua

tua mandata frangebam, ſtabat ipſe paratus, ut me raperet ad infernum, ſed tu prohibebas. Ego te offendebam, & tu me defendebas. Ego te non timebam, & tu me cuſtodiebas. A te recedebam, & inimico meo me exhibebam: tu ipſum, ne me acciperet, deterrebas.

4. Hæc mihi tu Domine DEUS meus, beneficia conferebas, & ego miſer non cognoſcebam. Sic enim me multoties à faucibus diaboli liberâſti, de ore leonis eripuiſti, & ab inferno, licèt neſcientem, multis vicibus reduxiſti. Deſcendi enim uſque ad portas inferni, & ne illuc intrarem, tu me tenuiſti.

5. Appropinquabam uſque ad portas mortis, & ne me ipſæ caperent, tu feciſti. De morte etiam corporis ſæpiùs eruiſti me, Salvator meus, cùm graves morbi tenerent me, cùm fui in periculis multis per mare, per terras: ab igne, & gladio, & ab omni

omni periculo liberans, ſemper mihi aſtans, & miſericorditer ſalvans. Sciebas tu quidem Domine, quia ſi tunc mors me occupâſſet, infernus animam meam ſuſcepiſſet, & perpetuò damnatus fuiſſem.

6. Sed tua miſericordia, & tua gratia prævenit me, eripiens me de morte corporis, & de morte animæ, Domine DEUS meus. Hæc & multa mihi tua alia beneficia exhibuiſti, & ego eram cæcus, & non cognovi, donec illuminâſti me. Nunc igitur lux animæ meæ, Domine DEUS meus, vita mea, per quam vivo: lumen oculorum meorum, per quod video, en illuminâſti me, & cognoſco te: quia vivo per te, & gratias ago tibi, licèt viles, & exiles, & impares beneficiis tuis, quales habet mea fragilitas, offeram.

7. Quoniam tu es ſolus DEUS meus, Creator meus benignus, qui amas noſtras animas, & nihil odiſti

eorum, quæ fecisti. En ego primus inter peccatores, quos salvâsti, ut exemplum aliis tribuam benignissimæ pietatis tuæ.

8. Confiteor tibi beneficia tua magna, quoniam eripuisti me de inferno inferiori, semel, & secundò, & tertiò, & centies, & millies; & ego semper ad infernum tendebam, & tu me semper reducebas, & justè millies damnâsses me, si voluisses. Noluisti, quia amas animas, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam, Domine Deus meus, multæ misericordiæ in omnibus viis tuis.

9. Nunc ergo video hæc, Domine Deus meus, & cognosco per lumen tuum, & deficit anima mea in misericordia tua magna, quæ est super me: quoniam eripuisti animam meam ex inferno inferiori, & me ad vitam reduxisti. Totus enim eram in morte, totum me resuscitâsti. Tuum igitur sit totum id, quod vi-

vo;

vo; & totus totum me tibi offero. Totus ſpiritus, totum cor, totum corpus, tota vita mea vivat tibi, vita mea dulcis: quoniam totum me liberâſti, ut totum me poſſideres: totum me refeciſti, ut totum me reh beres.

10. Diligam te igitur Domine, virtus mea: diligam te, ineffabilis exultatio mea: & vivam jam non mihi, ſed tibi. Tota vita mea, quæ perierat in miſeria mea, reſuſcitata eſt in miſericordia tua, qui es DEUS miſericors, & miſerator, & multæ miſericordiæ in millia his, qui diligunt nomen tuum.

11. Idcirco, Domine DEUS meus, ſanctificator meus, juſiſti in lege tua, ut diligam te toto corde meo, tota anima mea, tota mente mea, tota fortitudine mea, & totis viribus meis, & etiam ex intimis medullis cordis mei omnibus horis, & momentis, quibus fruor bonis miſericordiæ tuæ:

quoniam ſemper perirem, nisì quia ſemper regis me: ſemper morerer, nisì quia ſemper me vivificas: & omni momento me tibi obligas, dum omni momento mihi tua magna beneficia præſtas.

12. Sicut ergo nulla hora eſt, vel punctum in omni vita mea, quô tuo beneficio non utar; ſic nullum debet eſſe momentum, quô te non habeam ante oculos, in mea memoria; & te non diligam ex omni fortitudine mea.

13. Sed nec hoc valeo, nisì tu dederis mihi: cujus eſt omne donum bonum, & omne datum optimum, deſcendens à Patre luminum: apud quem non eſt transmutatio, nec viciſſitudinis obumbratio. Non enim eſt volentis, neque currentis, ſed tui miſerentis, ut diligam te. Tuum eſt, Domine, hoc donum, cujus eſt omne bonum. Jubes te diligi, da, quod jubes, & jube, quod vis.

CAPUT XIX.

De fervore dilectionis, vel charitatis.

1. AMo te, DEUS meus, magísque ſemper amare cupio; quia tu es revera omni melle dulcior, omni lacte nutribilior, & omni luce clarior. Idcirco ſuper omne aurum, & argentum, & lapidem pretioſum es mihi charior.

2. Diſplicebat enim mihi quidquid agebam in ſæculo præ dulcedine tua, & decore domûs tuæ, quam dilexi. O ignis, qui ſemper ardes, & nunquam extingueris! O amor, qui ſemper ferves, & nunquam tepeſcis, accende me! Accendar (inquam) totus à te, ut totus diligam te.

3. Minus enim te amat, qui tecum aliquid amat, quod non propter te amat. Diligam te Domine, quoniam tu prior dilexiſti me. Et unde mihi verbum, ut explicem ſigna

dilectionis tuæ maximæ erga me, propter innumera beneficia tua, quibus à principio educâsti me?

4. Post beneficium nempe creationis, quando in principio de nihilo ad imaginem tuam creâsti me: honorificans, & exaltans me inter eas creaturas, quas fecisti, & nobilitans lumine vultus tui, quô signâsti superliminare cordis mei, quô ab insensibilibus pariter, & sensibilibus brutis discrevisti me, & paulò minùs ab Angelis minuisti.

5. Parùm & hoc fuit ante conspectum divinitatis tuæ. Quoniam quotidianis, & singularibus, maximísque donariis tuorum beneficiorum, me sinè intermissione nutrivisti, & quasi filium tuum parvulum, tenellum, uberibus tuæ consolationis lactâsti, & confortâsti me. Ut enim tibi totus servirem; omnia, quæcunque fecisti, in meum servitium tradidisti.

CA-

CAPUT XX.

Quòd DEUS ſubjecit omnia ſervituti hominum.

1. OMnia pedibus hominis ſubjeciſti, ut ſolus homo totus tibi ſubjiceretur. Et ut tuus totus homo eſſet, ſuper omnia opera tua dominatus eſt homo. Exteriora nempe pro corpore cuncta creâſti, ipſum verò corpus pro anima, animam verò pro te, ut tibi ſoli vacaret, & te ſolum amaret: poſſidens te ad ſolatium, inferiora verò ad ſervitium.

2. Quidquid enim cœli ambitu continetur, inferiùs ab anima humana eſt: quæ facta eſt, ut ſummum bonum ſuperiùs poſſideret, cujus poſſeſſione beata fieret, cui ſi adhæſerit, cunctorum mutabilium inferiorum neceſſitudines ſupergrediens, illius ſummæ majeſtatis, cujus æmulatur ſpeciem, æternæ immortalitatis faciem cum ſerenitate videbit.

3. Tunc verò illis bonis optimis fruetur in domo domini, quorum comparatione cuncta hæc, quæ hìc cernimus, velut nihilum computantur. Illic ſunt, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcenderunt, quæ paravit DEUS diligentibus ſe. Et hæc quidem Domine, daturus es animæ. His etiam quotidie lætificas animas ſervorum tuorum, qui amas animas.

4. Quid miror hæc, Domine DEUS meus? Imaginem quippe tuam honorificas, & ſimilitudinem tuam, ad quam creatæ ſunt. Nam & corpori noſtro, licèt adhuc corruptibili, & ignobili, ut videret, dediſti cæli claritatem per manum miniſtrorum tuorum indefeſſorum Solis, & Lunæ, qui præcepto tuo jugiter die, ac nocte deſerviunt filiis tuis: ut ſpiraret, largitus es aëris puritatem: ut audiret, ſonorum varietates: ut odoraret, odorum ſua-

vita-

vitates: ut guſtaret, ſaporum qualitates: ut contrectaret, dediſti corpulentorum omnium groſſitates.

5. Adjuvamenta ſuis neceſſitatibus dediſti jumenta: volucres quoque cœli, & piſces maris, & fructus terræ ad reficiendum impendiſti. Medicinas de terra propter ſingulas quasque ſuas corruptelas creâſti. Singula ſolatia ſingulis malis obviantia præparâſti, quoniam es miſericors, & miſerator: & noviſti figmentum noſtrum, figulus noſter, & nos omnes quaſi lutum in manu tua.

CAPUT XXI.

Quòd ex conſideratione bonorum temporalium colligitur magnitudo cœleſtis conſilii.

1. EN aperiatur mihi miſericordia tua magna, tuo lumine illuſtra (quæſo) magìs adhuc, ut mihi magìs aperiatur. Nam ex his mini-

mis tua magna, & ex his visibilibus tua invisibilia comprehendimus, Domine DEUS sancte, & bone creator noster. Si enim, mi Domine, pro hoc corpore ignobili, & corruptibili, tam magna, & innumera beneficia præstas à cœlo, & ab aëre, à terra, & mari, à luce, & tenebris, à calore, & umbra, rore, & imbre, ventis, & pluviis, volucribus, & piscibus, bestiis, & arboribus, & multiplicitate herbarum, & germinum terræ, & cunctarum creaturarum tuarum ministerio nobis successivè per sua tempora ministrantium, ut alleves fastidium nostrum; qualia, quæso, & quàm magna, & innumerabilia erunt illa bona, quæ parâsti diligentibus te in illa cœlesti patria, ubi te videbimus facie ad faciem? Si tanta facis nobis in carcere, quid ages in palatio?

2. Magna, & innumerabilia sunt opera tua Domine, Rex cœlorum! Cùm

Cùm enim ſint hæc omnia valdè bona, & delectabilia, quæ bonis pariter, malísque communia tradidiſti: qualia futura ſunt illa, quæ ſolis bonis recondidiſti? Si tam innumera, & varia dona tua, quæ nunc amicis pariter tribuis, & inimicis: quàm magna, & innumerabilia, quàm dulcia, & delectabilia, quæ ſolis tuis es largiturus amicis?

3. Si tanta ſolatia in hac die lacrymarum; quanta conferes in die nuptiarum? Si tanta delectabilia continet carcer, quanta quæſo, continet patria? Oculus non vidit, DEUS, absque te, quæ præparâſti diligentibus te. Secundùm enim magnam multitudinem magnificentiæ tuæ, eſt etiam multitudo magna dulcedinis tuæ, quam abſcondiſti timentibus te.

4. Magnus enim tu es, Domine DEUS meus, & immenſus! nec eſt finis magnitudinis tuæ, nec eſt numerus ſapientiæ tuæ, nec eſt men-

ſura benignitatis tuæ, nec eſt finis, nec numerus, nec menſura retributionis tuæ: ſed ſicut magnus es tu, ità magna ſunt donaria tua; quoniam tu ipſe es præmium, & donum omnium legitimorum tuorum pugnatorum.

CAPUT XXII.

Quòd divina dulcedo omnem præſentem mundi amaritudinem tollit.

1. HÆc ſunt beneficia magna tua, Domine DEUS, ſanctificator Sanctorum tuorum, quibus repleturus es inopiam eſurientium filiorum tuorum. Quoniam tu es ſpes deſperatorum. Tu corona ſpei, quæ ornata eſt gloriâ, præparata vincentibus. Tu famelicorum ſatietas æterna, danda eſurientibus. Tu conſolatio ſempiterna, qui ſolis illis te tribuis, qui conſolationem hujus mundi pro tua perpetua conſolatione contemnunt. 2. Nam

2. Nam qui hìc conſolantur, indigni tua conſolatione habentur. Sed qui hìc cruciantur, à te conſolantur: & qui participant paſſionibus, participant & conſolationibus. Nemo enim poteſt in utroque ſæculo conſolari: nec poteſt quis hìc, & in futuro gaudere: ſed unum neceſſe eſt, ut perdat, qui alterum voluerit poſſidere.

3. Hæc ubi conſidero Domine, conſolator meus, in hac vita renuit conſolari anima mea, ut digna habeatur tuis conſolationibus æternis: quia juſtum eſt, ut amittat te, quicunque in aliquo alio magìs conſolari eligit, quàm in te.

4. Et obſecro ſumma veritas te per te, non permittas me in aliqua conſolatione vana conſolari. Sed peto, ut omnia mihi amareſcant: ut tu ſolus dulcis appareas animæ meæ, qui es dulcedo inæſtimabilis, per quam cuncta amara dulcorantur.

5. Tua enim dulcedo Stephano lapides torrentis dulcoravit. Tua dulcedo craticulam beato Laurentio dulcem fecit. Præ tua dulcedine ibant Apoſtoli gaudentes à conſpectu Concilii, quoniam digni habiti ſunt pro nomine tuo contumeliam pati. Ibat Andreas ſecurus ad crucem, & gaudens, quoniam ad tuam dulcedinem properabat.

6. Hæc tua dulcedo ipſos Apoſtolorum principes ſic replevit, ut pro ipſa crucis patibulum unus eligeret: alter quoque caput ferienti gladio ſupponere non timeret. Pro hac emenda Bartholomæus propriam pellem dedit. Pro hac quoque guſtanda, veneni poculum intrepidus Joannes potavit.

7. Hanc verò ut guſtavit Petrus, omnium inferiorum oblitus, clamavit quaſi ebrius dicens: Domine, bonum eſt nos hìc eſſe, faciamus tria tabernacula, hìc moremur, te con-

contemplemur, quia nullo alio indigemus. Sufficit nobis Domine, videre te, ſufficit (inquit) tanta dulcedine ſatiari. Unam enim ſtillam dulcedinis ille guſtavit, & omnem aliam faſtidivit dulcedinem. Quid putas dixiſſet, ſi magnam illam multitudinem dulcedinis divinitatis tuæ guſtâſſet, quam abſcondiſti timentibus te?

8. Hanc tuam dulcedinem ineffabilem & illa guſtaverat virgo, de qua legimus, quod lætiſſima, & glorianter ibat ad carcerem, quaſi ad epulas invitata. Hanc ut reor, & ipſe guſtaverat, qui dicebat: Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abſcondiſti timentibus te! Quique monebat: Guſtate, & videte, quoniam ſuavis eſt Dominus. Hæc eſt enim illa beatitudo, Domine Deus noſter, quam expectamus daturum te nobis: pro qua tibi

Do-

Domine, continuè militamus, pro qua tibi mortificamur tota die, ut in tua vita tibi vivamus.

CAPUT XXIII.

Quòd tota spes nostra, & desiderium cordis nostri debeat esse in DEUM.

1. TU autem Domine, expectatio Israël, desiderium, ad quod suspirat cor nostrum quotidie, festina, ne tardaveris. Surge, propera, & veni, ut educas nos de isto carcere ad confitendum nomini tuo, ut gloriemur in lumine tuo. Aperi aures tuas clamoribus lachrymarum pupillorum tuorum, qui clamant ad te: Pater noster da nobis hodie panem nostrum quotidianum: in cujus fortitudine ambulemus die, ac nocte, usquequo perveniamus ad montem sanctum tuum Oreb.

2. Et ego parvulus inter parvulos familiæ tuæ DEUS Pater, & virtus

tus mea: quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? ut qui nunc tibi confiteor ad tempus: ex tunc confitear tibi in æternum. Beatus ero, si fuero admissus ad videndum claritatem tuam. Quis mihi hoc tribuat, ut ad hoc venire permittas me?

3. Scio Domine, scio, & confiteor me indignum, ut intrem sub tectum tuum; sed fac propter honorem tuum, & ne confundas in te sperantem servum tuum. Et quis intrabit sanctuarium tuum ad considerandas potentias tuas, nisì tu aperias? Quis autem aperiet, si tu clauseris?

4. Si enim destruxeris, nemo est, qui ædificet. Et si incluseris hominem, nemo est, qui aperiat. Si continueris aquas, omnia siccabuntur. Et si miseris eas, subvertent terram. Si omnia, quæ fecisti ad nihilum redigas, quis contradicet tibi? porrò sem-

ſempiterna bonitas miſericordiæ tuæ, qua feciſti omnia, quæcunque voluiſti. Tu nos feciſti, fabricator mundi; rege nos. Tu nos creâſti; ne ſpernas nos, qui opera tua ſumus. Et quidem Domine DEUS noſter, nos lutum, & vermiculi, non valemus in tuas æternitates intrare, nisì tu induxeris, qui de nihilo cuncta creâſti.

CAPUT XXIV.

Quòd ſalus noſtra ex DEO eſt.

1. EGo autem opus manuum tuarum confitebor tibi in timore tuo, quia non in arcu meo ſperabo, & gladius meus non ſalvabit me: ſed dextera tua, & brachium tuum, & illuminatio vultus tui. Alioquin deſperarem, quoniam ſpes mea tu es, qui creâſti me, quoniam non derelinquis ſperantes in te. Tu quippe es, Domine DEUS noſter, ſuavis, & patiens, in miſericordia diſponens omnia.

2. Nam

2. Nam ſi peccaverimus, tui ſumus: ſi non peccaverimus, tui ſumus: quoniam apud te ſumus computati. Nos enim folium univerſi, & vanitas eſt omnis homo vivens, & ventus eſt vita noſtra ſuper terram. Ne iraſcaris, ſi cadimus pupilli tui, quoniam tu nôſti figmentum noſtrum, Domine DEUS noſter.

3. Num DEUS inæſtimabilis fortitudinis contra folium, quod à vento rapitur, oſtendere vis potentiam tuam, & ſtipulam ſiccam perſequeris? Num damnabis, Rex Iſraël æterne, canem unum? Num damnabis pulicem unum? Audivimus de miſericordia tua Domine, quoniam tu mortem non facis, nec lætaris in perditione morientium.

4. Propter hoc Domine, oramus te, ne permittas dominari, quòd non feciſti, huic creaturæ tuæ, quam feciſti. Si enim doles de perditione, quid te prohibet Domine, qui

omnia

omnia potes, ne ſemper læteris de noſtra ſalvatione? Si vis, potes me ſalvare: ego autem etſi vellem, non poſſem. Magna eſt multitudo miſeriarum mearum mecum.

5. Velle quippe mihi adjacet, perficere autem non invenio. Velle quod bonum eſt, non poſſum, nisì tu velis: nec quod volo poſſum, nisì tua potentia me confortet, & quod poſſum aliquando, nolo, nisì tua voluntas fiat ſicut in cœlo, & in terra. Et quod volo, & poſſum, ignoro, nisì tua ſapientia me illuſtret. Etſi etiam ſciam, quandoque volens, quandoque nolens, imperfecta, & vacua tranſit ſapientia mea, nisì adjuvet vera ſapientia tua.

6. In tua autem voluntate cuncta ſunt poſita, & non eſt, qui poſſit reſiſtere voluntati tuæ Domine univerſorum, principatum tenens omnis carnis, & quæcunque vis, facis

eis in cœlo, & in terra, in mari, & in omnibus abyſſis.

7. In nobis igitur fiat voluntas tua, ſuper quibus invocatum eſt nomen tuum: ne pereat hoc nobile plaſma tuum, quod creâſti propter honorem tuum. Et quis eſt homo natus de muliere, qui vivat, & non videat mortem, & eripiat animam ſuam de manu inferni? nisì tu ſolus eripias, vita vitalis omnis vitæ, per quem omnia vivunt.

CAPUT XXV.

Quòd voluntas humana inefficax ſit ad bona opera ſinè divina gratia.

1. ETenim jam jam tibi confeſſus ſum, laus vitæ meæ, Domine DEUS meus, virtus ſalutis meæ. Sperabam aliquando in virtute mea, quæ tamen non erat virtus. Et cùm ſic volui currere, ubi magìs ſtare credebam, ibi magìs cecidi, factúsque

que ſum magìs retro, & non antè: & quod credebam conſequi, magìs elongatum eſt à me. Sic per multa ſimilia vires meas probas.

2. Cognoſco nunc, quia illuminâſti me; quoniam quod magìs credidi poſſe per me, minùs ſemper potui. Dicebam enim, hoc faciam, illud perficiam: nec hoc, nec illud faciebam. Aderat voluntas, non erat facultas: aderat facultas, non aderat voluntas: quoniam de meis viribus confidebam.

3. Nunc autem confitebor tibi, Domine Deus meus, Pater cœli, & terræ, quia non fortitudine ſua roborabitur vir, ut glorietur ante te ſtulta præſumptio omnis carnis. Non enim eſt hominis, velle quod poſſit: aut poſſe, quod velit, vel ſcire, quod velit, & poſſit: ſed potiùs à te greſſus hominis diriguntur, illorum (inquam) qui non à ſe, ſed à te dirigi ſe confitentur.

4. Ob-

4. Obſecramus itaque per viſcera miſericordiæ tuæ, ut velis Domine ſalvare, quod creâſti: quoniam ſi vis, potes nos ſalvare: & in tua voluntate virtus eſt noſtræ ſalutis.

CAPUT XXVI.

De antiquis beneficiis DEI.

1. REcordare miſericordiæ tuæ antiquæ, qua nos à principio in benedictionibus tuæ dulcedinis prævenisti. Antequam enim naſcerer ego filius ancillæ tuæ Domine, ſpes mea ab uberibus matris meæ, tu prævenisti: præparans mihi ſemitas, quibus incederem, & venirem ad gloriam domûs tuæ.

2. Priusquam me formares in utero, noviſti me, & antequam exirem de vulva, quidquid tibi placuit, præordinâſti de me. Quæ, & qualia ſunt in libro tuo ſcripta de me in ſecreto conſiſtorii tui, ego quidem ignoro; unde & valdè timeo.

3. Tu

3. Tu verò nôsti, quoniam quod ego per successus dierum, & temporum hinc ad mille annos hujus temporalitatis expecto; in conspectu æternitatis tuæ jam factum est, & quod futurum est, jam factum est.

4. Ego autem quia sto in hac nocte tenebrosa, hæc ignorans; timor, & tremor venerunt super me, dum video mihi undique imminere multa pericula: à multis quoque hostibus venari: multitudineque innumerarum miseriarum in hac vita me circumdari. Et nisì in his tantis malis adforet mihi tuum adminiculum, desperarem.

5. Sed spes mihi magna subest de te, mitissime Princeps, DEUS meus! & consideratio multitudinis miserationum tuarum, quæ apud te sunt, sublevat mentem meam.

6. Et præcedentia signa misericordiæ tuæ, quæ me, antequam nascerer, prævenerunt, & nunc specialiter

liter in me effuderunt, de futuris benignitatis tuæ melioribus, & perfectioribus muneribus, quæ amicis tuis reservas, spem meam admonent; ut in te lætetur, Domine DEUS meus, lætitia sancta, & viva, quâ semper lætificas juventutem meam.

CAPUT XXVII.

De Angelis deputatis ad custodiam hominum.

1. Dilexisti enim me, unice amor meus, antequam diligerem te: & ad imaginem tuam creâsti me: omnibus creaturis præposuisti me. Quam dignitatem nunc quidem servo, cùm noverim te, propter quem fecisti me.

2. Insuper facis Angelos tuos spiritus propter me: quibus mandâsti, ut custodiant me in omnibus viis meis; ne fortè offendam ad lapidem pedem meum. Hi enim sunt custodes super muros civitatis tuæ

novæ Hierusalem, & montes in circuitu ejus: vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem tuum; ne quando rapiat ut leo animas nostras, dum non esset, qui eriperet, ille antiquus serpens, adversarius noster diabolus, qui quasi leo rugiens semper circuit quærens, quem devoret.

3. Hi sunt cives beatæ civitatis supernæ Hierusalem, quæ sursum est mater nostra, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis, ut eos liberent ab inimicis suis: & custodiant in omnibus viis suis, confortent quoque, & moneant: & orationes filiorum tuorum offerant in conspectu gloriæ majestatis tuæ.

4. Diligunt nempe concives suos, per quos suæ ruinæ scissuras restaurari expectant. Ideóque magnâ curâ, & vigilanti studio adsunt nobis; omnibus horis, & locis succurrentes,

tes, & providentes neceſſitatibus noſtris, & ſolliciti diſcurrentes inter nos, & te Domine, gemitus noſtros, atque ſuſpiria referentes ad te: ut impetrent nobis facilem tuæ benignitatis propitiationem, & referant ad nos deſideratam tuæ gratiæ benedictionem.

5. Ambulant enim nobiſcum in omnibus viis noſtris: intrant, & exeunt nobiſcum: attentè conſiderantes quàm piè, quàm honeſtè in medio pravæ nationis converſemur, quantóque ſtudiô, & deſideriô quæramus regnum tuum, & juſtitiam ejus, quantóque timore, & tremore ſerviamus, & exultemus tibi in lætitia cordis noſtri.

6. Adjuvant laborantes, & protegunt quieſcentes, hortantur pugnantes, coronant vincentes: congaudent gaudentibus, de te (inquam) gaudentibus, compatiuntur patientibus, pro te (inquam) patientibus.

7. Grandis eſt eis cura de nobis, magnus eſt affectus dilectionis eorum erga nos: & hoc totum propter honorem tuæ inæſtimabilis charitatis, quâ dilexiſti nos. Diligunt enim, quos tu diligis, cuſtodiunt, quos tu cuſtodis: & deſerunt, quos tu deſeris; nec diligunt operantes iniquitatem, quoniam & tu odiſti omnes operantes iniquitatem, & perdes omnes, qui loquuntur mendacium.

8. Quoties bene agimus, gaudent Angeli, & triſtantur dæmones. Quoties à bono deviamus, diabolum lætificamus, & Angelos tuos ſuo gaudio defraudamus. Gaudium eſt enim eis ſuper uno peccatore pœnitentiam agente; ſed diabolo, ſuper uno juſto pœnitentiam deſerente.

9. Da igitur, da, Pater, eis ſemper gaudere de bonis, ut & tu ſemper per eos lauderis in nobis; & nos cum eis in unum ovile tuum adducamur, ut confiteamur ſimul nomi-

ni

ni ſancto tuo, creator hominum, & Angelorum.

10. Hæc ipſe commemorans, coram te confiteor, laudans te, quoniam beneficia tua magna ſunt hæc, quibus nos honorificâſti, dans nobis Angelos tuos ſpiritus in miniſterium noſtrum. Dederas enim quidquid cœli ambitu continetur, & quaſi parva reputas hæc, quæ ſub cœlo ſunt, nisì dares etiam ea, quæ ſunt ſuper cœlos.

11. Laudent te Domine, de hoc omnes Angeli tui: confiteantur tibi de hoc omnia opera tua, & ipſi Sancti tui tibi benedicant. O honorificentia noſtra, nos nimis honorificans: ditans, multis muneribus decorâſti! Admirabile eſt enim nomen tuum, Domine, in univerſa terra.

12. Quid eſt enim homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Dixiſti enim veritas antiqua: Deliciæ meæ ſunt

cum filiis hominum. Nónne homo putredo, & filius hominis vermis? Nónne universa vanitas omnis homo vivens? Et dignum ducis super hujusce modi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in judicium.

CAPUT XXVIII.

De profunda prædestinatione, & præscientia DEI.

1. DOce me abyssus profundissima, creatrix sapientia, quæ librâsti in pondere montes, & colles, in statera molem terræ tribus digitis appendisti. Suspende molem corporalitatis hujus, quam gero, tribus invisis digitis tuis ad te, ut videam, & cognoscam, quàm admirabilis es in universa terra.

2. Lux antiquissima, quæ lucebas ante omnem lucem, in montibus sanctis æternitatis antiquæ: cui nuda, & aperta erant omnia, antequam fierent: Lux, quæ odio habes

ɔes omnem maculam, utpote mundissima, & immaculatissima, quæ tibi deliciæ cum homine? quæ conventio lucis ad tenebras? Ubi enim sunt in homine deliciæ tuæ? Ubi præparâsti tibi in me dignum sanctuarium majestatis tuæ, ad quod introiens habeas delicias delectationis tuæ? Mundum enim cænaculum decet te mundans virtus, quæ non nisì à mundis cordibus videri potes, multò magìs nec haberi.

3. In homine autem, ubi est templum tam mundum, ut te suscipiat, qui regis mundum? Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nónne tu, qui solus es mundus? Ab immundo enim quis mundabitur? Nam & secundùm legem, quam dedisti Patribus nostris in igne comburente montem, & in nube tegente aquam tenebrosam: quidquid tetigerit immundus, immundum erit.

4. Omnes autem nos quasi pannus menstruatæ, de massa corrupta, & immunda venientes, maculam immunditiæ nostræ, quam celare, præsertim tibi, qui omnia vides, non possumus, in frontibus portamus. Quare mundi esse non possumus: nisì tu mundaveris, qui solus es mundus. Mundas autem de nobis filiis hominum, eos, in quibus tibi complacuit habitare, quos ab inaccessibilibus profundis secretis judiciorum inconprehensibilium sapientiæ tuæ semper justorum, licèt occultorum, sinè eorum meritis prædestinâsti, ante mundum vocâsti de mundo, justificâsti in mundo, & magnificas eos post mundum. Non omnibus autem hoc facis, quod admirantur tabescentes omnes sapientes terræ.

5. Et ego Domine, hoc considerans expavesco, & obstupesco de altitudine divitiarum sapientiæ, & sci-

ſcientiæ tuæ ; ad quam ego non pertingo : & incomprehenſibilia judicia juſtitiæ tuæ , quoniam ex eodem luto , alia quidem facis vaſa in honorem , alia verò in contumeliam ſempiternam.

6. Quos igitur tibi elegiſti de multis in templum ſanctum tuum , ipſos mundas , effundens ſuper eos aquam mundam , quorum nomina , numerúmque tu nôſti : qui ſolus numeras multitudinem ſtellarum , & omnibus eis nomina donas , qui etiam ſcripti ſunt in libro vitæ : qui nequaquam perire poſſunt : quibus omnia cooperantur in bonum , etiam ipſa peccata. Cùm enim cadunt , non colliduntur , quia tu ſupponis manum tuam : cuſtodiens omnia oſſa eorum , ut unum ex eis non conteratur.

7. Attamen mors peccatorum peſſima ; illorum (inquam) quos antequam faceres cœlum , & terram,

ſecundùm abyſſum multam judiciorum tuorum occultorum, ſemper autem juſtorum, præſciviſti ad mortem æternam, quorum dinumeratio nominum, & meritorum pravorum apud te eſt; qui numerum arenæ maris dinumerâſti, & dimenſus es profundum abyſſi, quos reliquiſti in immunditiis ſuis, quibus omnia cooperantur in malum, & ipſa etiam oratio vertitur in peccatum: ut ſi etiam uſque ad cœlos aſcenderint, & caput eorum nubes tetigerit, & inter ſydera cæli collocaverint nidum ſuum, quaſi ſterquilinium in fine perdentur.

CAPUT XXIX.

De illis, qui priùs ſunt juſti, & poſteà impii efficiuntur, & è converſo.

1. MAgna ſunt hæc judicia tua, Domine DEUS, JudeX juſte, & fortis; qui judicas æquitatem, & inſcrutabilia facis, & profun-

funda: quæ cùm considero, contremiscunt omnia ossa mea.

2. Quoniam non securatur homo vivens super terram, ut serviamus tibi piè, & castè cunctis diebus vitæ nostræ in timore, & exultemus tibi cum tremore: ut non sit servitium sinè timore: neque gaudium sinè tremore: & non glorietur accinctus, æquè ùt discinctus: neque glorietur ante te omnis caro, sed pavescat, & contremiscat à facie tua: cum ignoret homo, utrum amore, an odio dignus sit, sed in futurum omnia reservantur incerta.

3. Vidimus enim multos Domine, & audivimus à patribus nostris (quod utique sinè magno tremore non recolo, sinè multo timore non confiteor) ascendisse primitus quodammodò usque ad cœlos, & inter sydera nidum suum collocâsse, postmodùm altè cecidisse usque ad abyssos, & animas eorum in malis obstu-

puiſſe. Vidimus ſtellas de cœlo cecidiſſe ab impetu ferientis caudæ draconis. Et eos, qui jacebant in pulvere terræ; à facie ſublevantis manus tuæ, Domine mirabiliter aſcendiſſe.

4. Vidimus vivos morientes, & mortuos à morte ſurgentes: & eos, qui inter filios Dei ambulabant in medio lapidum ignitorum, quaſi lutum ad nihilum defluxiſſe. Vidimus lucem obtenebrâſſe, & de tenebris lucem proceſſiſſe, quia publicani, & meretrices præcedunt incolas in regno cœlorum, filii autem regni ejiciuntur in tenebras exteriores.

5. Quare autem iſta omnia, nisì quia in montem illum aſcenderunt, in quem primus aſcendit Angelus, & deſcendit diabolus? Quos autem prædeſtinâſti, ipſos & vocâſti, & ſanctificâſti, & mundâſti, ut dignum habitaculum ſint tuæ majeſtatis: cum quibus, & in quibus ſunt tibi deli-

ciæ

ciæ ſanctæ, & mundæ, in quibus tu delectaris, & lætificas juventutem eorum, habitans cum eis in memoria eorum, ut ipſi templum ſanctum tuum ſint, quod magnæ dignitatis, & commendatio eſt humanitatis noſtræ.

CAPUT XXX.

Quòd anima fidelis ſit ſanctuarium DEI.

1. ANima enim, quam creâſti, non de te, ſed per verbum tuum, non ex qualibet elementorum materia, ſed ex nihilo; quæ quidem rationalis, intellectualis, ſpiritualis, ſemper vivens, ſemper in motu; (quam ſignâſti lumine vultus tui, & conſecrâſti virtute lavacri tui) ità facta eſt capax majeſtatis tuæ; quòd à te ſolo, & à nullo alio poſſit impleri.

2. Quando autem te habet, plenum eſt deſiderium ejus, & jam ni-

hil aliud, quod desideretur, exteriùs restat. Dum autem aliquid exteriùs desiderat, manifestum est, quòd te non habet interiùs; quô habitô, nihil est, quod ultra desideret.

3. Cùm enim sis summum, & omne bonum, non habet, quod desideret ampliùs, sed possidet te omne bonum. Quod si non desiderat omne bonum, restat, ut desideret aliquid, quod non est omne bonum, ergo nec summum bonum: ergo nec DEUM, sed potiùs creaturam.

4. Cum autem creaturam desiderat, continuam famem habet: quia licèt, quod desiderat de creaturis, adipiscatur, vacua tamen remanet: quia nihil est, quod eam impleat, nisì tu, ad cujus imaginem est creata. Imples autem tu eos, qui nihil aliud desiderant præter te, & facis eos dignos te, sanctos, beatos, immaculatos, & amicos DEI: qui omnia reputant, ùt stercora, ut lucrifaciant te solum.

5. Hæc

5. Hæc eſt enim beatitudo, quam homini contuliſti. Hic eſt honor, quô eum inter omnes creaturas, & ſuper omnes honorificâſti, ut ſit admirabile nomen tuum in univerſa terra. Ecce Domine DEUS meus, ſumme, optime, omnipotentiſſime, inveni locum, ubi tu habitas: quia in anima, quam creâſti ad imaginem, & ſimilitudinem tuam, quæ te ſolum quærit, & deſiderat: quia non in illa, quæ te non quærit, nec deſiderat.

CAPUT XXXI.

Quòd neque per ſenſus exteriores, neque interiores inveniri poteſt DEUS.

1. EGo erravi ſicut ovis, quæ perierat, quærens te exteriùs, qui es interiùs. En multum laboravi quærens te extra me: & tu habitas in me, ſi tamen ego deſiderem te. Circuivi vicos, & plateas civitatis

tatis hujus mundi, quærens te, & non inveni: quia male quærebam foris, quod erat intus.

2. Misi nuncios meos, omnes sensus exteriores, ut quærerem te, & non inveni; quia male quærebam. Video enim, lux mea DEUS, qui illuminâsti me, quia male te per illos quærebam: quia tu es intus: & tamen ipsi, ubi intraveris, nesciverunt.

3. Nam oculi dicunt, si coloratus non fuit, per nos non intravit. Aures dicunt, si sonitum non fecit, per nos non transivit. Nasus dicit, si non oluit, per me non venit. Gustus dicit, si non sapit, per me non introivit. Tactus etiam addit, si corpulentus non est, nihil me de hac re interroges. Non ista igitur sunt in te, DEUS meus.

4. Non enim speciem corporis, non decus temporis, non candorem lucis, non colorem, non dulcium me-

melodiarum cantus, & quæcumque dulce ſonantia: non florum, & unguentorum, vel aromatum odores: non mella, vel manna guſtui delectabilia: non cætera ad tangendum, vel amplexandum amabilia: nec omnia alia ſenſibus his ſubjecta quæro, cùm DEUM meum quæro. Abſit, ut iſta crediderim DEUM meum, quæ etiam à brutalium ſenſibus comprehenduntur.

5. Et tamen cùm DEUM meum quæro, quæro nihilominus quandam lucem ſuper omnem lucem, quam non capit oculus: quandam vocem ſuper omnem vocem, quam non capit auris: quendam odorem ſuper omnem odorem, quem non capit naris: quendam dulcorem ſuper omnem dulcorem, quem non capit guſtus: quendam amplexum ſuper omnem amplexum, quem non capit tactus.

6. Iſta lux quidem fulget, ubi locus non capit: iſta vox ſonat, ubi ſpiritus non rapit: odor iſte redolet, ubi flatus non ſpargit: ſapor iſte ſapit, ubi non eſt edacitas: amplexus iſte tangitur, ubi non divellitur. Hic eſt DEUS meus, & non æſtimabitur alius ad illum. Hoc quæro, cùm DEUM meum quæro. Iſtud amo, cùm DEUM meum amo.

7. Serò te amavi, pulchritudo tam antiqua, & tam nova: ſerò te amavi: & tu intus eras, & ego foris: & ibi te quærebam, & in iſta formoſa, quæ feciſti, ego deformis irruebam. Mecum eras, & tecum non eram. Et me tenebant longè à te, quæ eſſe non poterant, nisì in te. Circuibam enim omnia quærens te, & propter omnia derelinquens me.

8. Interrogavi terram, ſi eſſet DEUS meus: & dixit mihi, quòd non; & omnia, quæ in ea ſunt, hoc idem

idem confeſſa ſunt. Interrogavi mare, & abyſſos, & reptilia, quæ in eis ſunt, & reſponderunt: Non ſumus DEUS tuus: quære ſuper nos eum. Interrogavi flabilem aërem, & inquit univerſus aër cum omnibus incolis ſuis: Fallitur Anaximenes: non ſum ego DEUS tuus. Interrogavi cœlum, Solem, Lunam, & ſtellas; neque nos ſumus DEUS tuus, inquiunt.

9. Et dixi omnibus his, qui circumſtant fores carnis meæ: Dixiſtis mihi de DEO meo, quod vos non eſtis: dicite mihi aliquid de illo. Et clamaverunt omnes voce grandi: Ipſe fecit nos. Interrogavi deinde mundi molem: Dic mihi, ſi es DEUS meus, an non? Et reſpondit voce forti: Non ſum (inquit) ego, ſed per ipſum ſum ego; quem quæris in me, ipſe fecit me: ſupra me quære eum, qui regit me, qui fecit me.

10. In-

10. Interrogatio creaturarum, profunda eſt conſideratio ipſarum; reſponſio earum, atteſtatio ipſarum de DEO, quoniam omnia clamant: DEUS nos fecit. Quoniam, ùt ait Apoſtolus: Inviſibilia DEI per ea, quæ facta ſunt, à creatura mundi intellecta conſpiciuntur.

11. Et redii ad me, & intravi in me, & ajo ad me: Tu quis es? Et reſpondi mihi: Homo rationalis, & mortalis. Et incepi diſcutere, quid hoc eſſet; & dixi: Unde hoc tale animal, Domine DEUS meus? unde nisì abs te? Tu feciſti me, & non ego ipſe me. Quis tu? Tu, per quem vivo ego. Tu, per quem vivunt omnia. Quis tu? Tu, Domine DEUS meus, verus, & ſolus omnipotens, & æternus, & incomprehenſibilis, & immenſus.

12. Qui ſemper vivis, & nihil moritur in te: immortalis enim es, habitans æternitatem: mirabilis oculis

lis Angelorum, inenarrabilis, inperſcrutabilis, & innominabilis, DEUS vivus, & verus, terribilis, & fortis, neſciens principium, neque finem, principium omnium, atque finis: qui es ante primordia ſæculorum, & ante omnes ſæculorum origines.

13. Tu es DEUS meus, & Dominus omnium, quæ creâſti; & apud te omnium ſtabilium ſtant cauſæ: & omnium mirabilium apud te immutabiles manent origines: & omnium rationabilium, & irrationabilium, atque temporalium ſempiternæ vivunt rationes.

14. Dic mihi ſupplici ſervo tuo, DEUS meus, dic miſericors miſero tuo, dic quæſo per miſerationes tuas. Unde hoc tale animal, nisì abs te? An, quispiam ſeſe faciendi erit artifex? An aliunde, quàm à te traditur eſſe, & vivere? Nonne tu es ſummum eſſe, à quo eſt omne eſſe?

esse? Quidquid enim est, à te est, quia sinè te nihil est. Nonne tu es fons vitæ, à quo fluit omnis vita? Quidquid enim vivit, per te vivit, quia sinè te nihil vivit. Tu ergo Domine, fecisti omnia.

15. Num quæram, quis fecit me? Tu Domine, fecisti me, sinè quo factum est nihil. Tu factor mei. Ego opus tuum. Gratias tibi ago, Domine DEUS meus, per quem vivo ego, & per quem omnia vivunt, quoniam fecisti me. Gratias tibi, plasmator mei, quia manus tuæ fecerunt me, & plasmaverunt me. Gratias tibi, lux mea, quoniam illuminâsti me, & inveni te, & me. Ubi inveni me, ibi cognovi me: ubi inveni te, ibi cognovi te: ubi autem cognovi te, ibi illuminâsti me. Gratias tibi: lux mea, quoniam illuminâsti me.

16. Quid est, quod dixi, cognovi te? Nonne tu es DEUS incom-

pre-

prehensibilis, & immensus? Rex Regum, & Dominus Dominantium? qui solus habes immortalitatem, & lucem habitas inaccessibilem: quam nullus hominum vidit, sed nec videre potest. Nonne tu es DEUS absconditus, & imperscrutabilis majestatis, solus tui ipsius cognitor, & mirabilis contemplator?

17. Quis ergo cognovit, quod nunquam vidit? Dixisti enim in veritate tua: Non videbit me homo, & vivet. Dixit & præco tuus per veritatem tuam: DEUM nemo vidit unquam. Quis ergo cognovit, quod nunquam vidit? Dixit etiam veritas tua: Nemo novit filium, nisì Pater: neque Patrem quis novit, nisì Filius. Sola Trinitas tua soli sibi integrè nota est, quæ exsuperat omnem sensum.

18. Quid est ergo, quod dixi, homo vanitati similis, quia cognovi te? Quis enim cognovit te, nisì tu te? Tu quip-

quippe ſolus DEUS omnipotens, ſuperlaudabilis, & ſuperglorioſus, & ſuperexaltatus, & altiſſimus, & ſupereſſentialis, in ſanctiſſimis, & diviniſſimis eloquiis nominaris. Quoniam ſuper omnem eſſentiam intelligibilem, ſive intellectualem, atque ſenſibilem, & ſuper omne nomen, quod nominatur, non ſolùm in hoc ſæculo, ſed etiam in futuro, ſupereſſentiabiliter, & ſuperintelligibiliter eſſe dignoſceris.

19. Quoniam ſupereſſentiabili, & occulta divinitate; ſuper omnem rationem, intellectum, & eſſentiam, inacceſſibiliter, & inperſcrutabiliter habitas in te ipſo: ubi lux inacceſſibilis, & lumen imperſcrutabile, & incomprehenſibile, & inenarrabile, ad quod non attingit aliquod lumen. Quoniam incontemplabile, & inviſibile, ſuperrationale, & ſuperintelligibile, & ſuperinacceſſibile, & ſuperincommutabile, & ſuperincommuni-

municabile creditur. Quod nullus unquam Angelorum, vel hominum vidit, ſed nec videre poteſt. Hoc eſt cœlum tuum Domine, cœlum celans, ſuperarcanum, ſuperintelligibile, ſuperrationale, & ſupereſſentiale lumen, de quo dicitur: Cœlum cœli Domino.

20. Cœlum cœli, cui terra eſt omne cœlum, quia ſupermirabiliter exaltatum eſt ſuper omne cœlum. Ad quod etiam terra eſt ipſum cœlum empyreum. Hoc enim eſt cœlum cœli Domino: quia nulli notum, nisì Domino. Ad quod nemo aſcendit, nisì qui de cœlo deſcendit. Quia nemo novit Patrem, nisì Filius, & eorum Spiritus. Et nemo novit Filium, nisì Pater, & eorum Spiritus.

21. Soli quidem tibi Trinitas integrè nota eſt. Trinitas ſancta, Trinitas ſupermirabilis, & ſuperinenarrabilis, & ſuperinſcrutabilis, & ſu-

perinaccessibilis, superincomprehensibilis, superintelligibilis, superessentialis, superessentialiter exsuperans omnem sensum, omnem rationem, omnem intellectum, omnem intelligentiam, omnem essentiam supercælestium animorum: quam neque dicere, neque cogitare, neque intelligere, neque cognoscere possibile est, etiam oculis Angelorum.

22. Unde ergo cognovi te, Domine DEUS altissime super omnem terram, super omne cœlum? quem neque Cherubim perfectè cognoscunt, neque Seraphim: sed alis contemplationum suarum velatur facies sedentis super solium excelsum, & elevatum, clamantes, & dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus DEUS exercituum; plena est omnis terra gloria tua.

23. Expavit Propheta, & dixit: Væ mihi, quia tacui; quia vir pollutus labiis ego sum. Et expavit

cór

cor meum, & dixi: Væ mihi, quia non tacui; quia vir pollutus labiis ego ſum: ſed dixi cognovi te. Verumtamen, Domine, væ tacentibus de te: quoniam loquaces, muti fiunt ſinè te. Et ego, Domine DEUS meus, non tacebo, quoniam feciſti me, & illuminâſti me: & inveniſti me, & cognovi te, quoniam illuminâſti me.

24. Sed qualiter cognovi te? Cognovi te in te. Cognovi te, non ſicut tibi es: ſed cognovi te, ſicut mihi es, & non ſinè te, ſed in te: quia tu es lux, quæ illuminâſti me. Sicut enim tibi es, ſoli tibi cognitus es: ſicut mihi es ſecundùm gratiam tuam, & mihi cognitus es. Sed quid mihi es? Dic mihi miſericors famulo tuo miſero: dic mihi per miſerationes tuas: quid mihi es? Dic animæ meæ. Salus tua ego ſum: noli abſcondere à me faciem tuam, ne moriar.

25. Sinè me loqui apud misericordiam tuam, me terram, & cinerem. sinè me loqui apud misericordiam tuam, quoniam misericordia tua magna est super me: loquar enim ad DEUM meum, cùm sim pulvis, & cinis. Dic mihi supplici tuo, dic mihi misericors misero tuo, per misserationes tuas, quid mihi es? Et intonâsti desuper voce grandi in interiorem aurem cordis mei, & rupisti surditatem meam, & audivi vocem tuam: & illuminâsti cæcitatem meam, & vidi lucem tuam: & cognovi, quoniam DEUS meus es tu. Propterea dixi, quod cognovi te.

26. Cognovi enim te, quoniam DEUS meus es tu. Cognovi te solum verum DEUM, & quem misisti JESUM Christum. Erat tempus, quando non cognoscebam te. Væ tempori illi, quando non cognoscebam te. Væ cæcitati illi, quando

non

non videbam te. Væ ſurditati illi, quando non audiebam te.

27. Cæcus, & ſurdus per formoſa, quæ feciſti, deformis irruebam. Et mecum eras, & tecum non eram, & ea me tenebant longè à te, quæ non eſſent, nisì eſſent in te. Illuminâſti me, lux mundi, & vidi te, & amavi te. Nemo quippe amat, nisì qui te videt: & nemo te videt, nisì qui te amat. Serò te amavi pulchritudo tam antiqua, & tam nova, ſerò te amavi. Væ tempori illi, quando non te amavi.

CAPUT XXXII.

Confeſſio veræ fidei.

1. GRatias tibi ago, lux mea, qui illuminâſti me, & cognovi te. Qualiter cognovi te? Cognovi te ſolum DEUM vivum, & verum creatorem meum: cognovi te, creatorem cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium.

DEUM verum omnipotentem, immortalem, & invisibilem, incircumscriptibilem, interminabilem, æternum, innaccessibilem, incomprehensibilem, imperscrutabilem, incommutabilem, immensum, infinitum, principium omnium visibilium, & invisibilium creaturarum, per quem omnia facta sunt, per quem cuncta subsistunt elementa. Cujus majestas sicut principium nunquam habuit, sic nec desinet in æternum.

2. Cognovi te unum solum verum DEUM æternum, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum: tres quidem personas, sed unam essentiam, omninò simplicem, indivisámque naturam: & Patrem à nullo, Filium à Patre solo, Spiritum pariter ab utroque; absque initio, semper; & sinè fine DEUM trinum, & unum solum, & verum DEUM omnipotentem: unum universorum principium: creatorem omnium visibilium, & invisibi-

ſibilium, ſpiritualium, & temporalium: quia tua omnipotenti virtute, ſimul ab initio temporis utramque de nihilo condidiſti creaturam, ſpiritualem, & corporalem, Angelicam videlicet, & mundanam, ac deinde humanam, quaſi communem, ex corpore, & ſpiritu conſtitutam.

3. Cognovi te, & confiteor te DEUM Patrem ingenitum, te Filium à Patre genitum, & Spiritum ſanctum paracletum, neque genitum, neque ingenitum, ſanctam, & individuam Trinitatem, in tribus coæqualibus perſonis conſubſtantialibus, & coæternis: Trinitatem in unitate, & unitatem in Trinitate, corde credens ad juſtitiam, & ore confitens ad ſalutem.

4. Cognovi te verum DEUM, & Dominum noſtrum JESUM Chriſtum, Filium DEI unigenitum, creatorem, ſalvatorem, & redemptorem mei, & totius humani generis, quem con-

fiteor ex Patre genitum ante ſæcula: DEUM de DEO, lumen de lumine, DEUM verum de DEO vero, non factum ſed genitum, conſubſtantialem, & coæternum Patri, & Spiritui ſancto, per quem omnia facta ſunt à principio: firmiter credens, & veraciter confitens te DEUM unigenitum JESUM Chriſtum, propter ſalutem hominum à tota Trinitate communiter incarnatum, & ex Maria perpetua Virgine Spiritus ſancti cooperatione conceptum, verum hominem factum, ex anima rationali, & humana carne ſubſiſtentem.

5. Qui cùm ſecundùm divinitatem unigenitus DEI impaſſibilis ſis, pariter & immortalis: propter nimiam dilectionem tuam, quâ dilexiſti nos, idem ipſe DEI filius ſecundùm humanitatem factus es paſſibilis, & mortalis. Qui propter ſalutem humani generis, unice Fili DEI, in ligno crucis pati dignatus es paſſi-

passionem, & mortem, ut nos à morte liberares. Atque ad inferos ubi sedebant in tenebris patres nostri, auctor luminis descendisti: & die tertio gloriosus victor ab inferis ad superos resurrexisti: resumens sacrum corpus, quod pro peccatis nostris mortuum jacuerat in sepulchro; & vivificans secundùm scripturas die tertia, ut ipsum in Patris dextra collocares.

6. Assumpta namque tecum ex inferis captivitate, quam captivaverat antiquus hostis humani generis inimicus, verus DEI filius cum nostræ carnis substantia, id est, cum anima, & carne humana ex Virgine gloriosa assumpta, super omnes cœlos ascendisti, transcendens omnes ordines Angelorum: ubi sedes ad dexteram DEI Patris, ubi est fons vitæ, & lumen inaccessibile, & pax DEI, quæ exsuperat omnem sensum.

7. Ibi te DEUM verum, & hominem JESUM Christum adoramus, & credimus, confitentes te Patrem habere DEUM, indéque te venturum Judicem in fine sæculi expectamus, ut judices vivos, & mortuos, & reddas omnibus bonis, & malis secundùm opera sua, quæ operati sunt in hac vita, vel præmium, vel supplicium, prout unusquisque dignus fuerit requie, vel ærumna.

8. Resurgent enim in illa die à voce virtutis tuæ omnes homines, quotquot humanam animam acceperunt in carne sua, quam hìc habuerunt: ut totus homo pro meritis vel gloriam suscipiat, vel gehennam. Tu es ipsa vita, & resurrectio nostra, quem salvatorem expectamus Dominum JESUM Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis suæ.

9. Cognovi te DEUM verum, & unum Spiritum sanctum Patris, & Fi-

Filii ab utroque pariter procedentem consubstantialem, & coæternum Patri, & Filio, paracletum, & advocatum nostrum, qui super eundem DEUM, & Dominum nostrum JESUM Christum in columbæ specie descendisti, & super Apostolos in linguis igneis apparuisti. Qui & omnes sanctos, & electos DEI à principio tuæ gratiæ munere docuisti: & ora Prophetarum, ut enarrent mirabilia Regni DEI, aperuisti: qui ab omnibus Sanctis DEI cum Patre, & Filio simul adoraris, & glorificaris.

10. Inter quos & ego filius ancillæ tuæ: corde meo glorifico nomen tuum, quoniam illuminâsti me. Tu enim es vera lux, lumen veridicum ignis DEI, & magister spirituum: qui unctione tua doces nos omnem veritatem. Spiritum veritatis; sinè quo impossibile est placere DEO, quoniam tu ipse DEUS es ex DEO, & lux de luce procedens,

à Patre luminum ineffabiliter, & ab ejus Filio Domino nostro JESU Christo: quibus consubstantialis, & coæqualis, & coæternus existens, in unius Trinitatis essentia, superessentialiter congloriaris, & conregnas.

11. Cognovi te unum DEUM vivum, & verum, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, trinum quidem in personis, sed unum in essentia: quem confiteor, adoro, & glorifico toto corde meo, verum DEUM solum, sanctum, immortalem, invisibilem, incommutabilem, inaccessibilem, imperscrutabilem; unum lumen, unum solem, unum panem, unam vitam, unum bonum, unum principium, unum finem, unum creatorem cœli, & terræ, per quem omnia vivunt, per quem omnia subsistunt, per quem omnia gubernantur, reguntur, & vivificantur, quæ in cœlis sunt, & quæ in terris, & quæ sub terra: præter quem non est DEUS in cœlo, & in terra.

12. Sic cognovi te, Domine DEUS cognitor mei, sic cognovi te: Cognovi te per fidem tuam, quam inspirâsti mihi, lux mea, lumen oculorum meorum. Domine DEUS meus, spes omnium finium terræ, gaudium lætificans juventutem meam, & bonum sustentans senectutem meam. In te enim Domine, jubilant omnia ossa mea, dicentia; Domine, quis similis tibi? Quis similis tibi in diis, Domine? Non quem fecit manus hominum, sed qui fecisti manus hominum. Simulacra gentium argentum, & aurum, opera manuum hominum: non sic operator hominum. Omnes dii gentium dæmonia: Dominus autem cœlos fecit, Dominus ipse est DEUS, Dii, qui non fecerunt cœlum, & terram, pereant de cœlo, & de terra; DEUM, qui creavit cœlum, & terram, cœli, & terra benedicant.

CAPUT XXXIII.

De confessione propriæ vilitatis.

1. QUis similis tibi etiam in diis Domine? Quis similis tibi? Magnificus in sanctitate, terribilis, atque laudabilis: & faciens mirabilia? Serò te cognovi lumen verum, serò te cognovi! Erat autem nubes magna, & tenebrosa ante oculos vanitatis meæ: ità ut videre non possem solem Justitiæ, & lumen veritatis. Involvebar in tenebris, filius tenebrarum tenebras meas amabam: quia lumen non cognoscebam. Cæcus eram, & cæcitatem amabam, & ad tenebras per tenebras ambulabam. Quis inde me eduxit, ubi eram homo cæcus, sedens in tenebris, & umbra mortis?

2. Quis accepit manum meam, ut inde me educeret? Quis est ille illuminator meus? Non eum quærebam, & ipse quæsivit me, non

vo-

vocabam eum, & ipſe vocavit me. Quis eſt ille? Tu es, Domine DEUS meus, miſericors, & miſerator, Pater miſericordiarum, & DEUS totius conſolationis. Tu ſancte Domine DEUS meus, quem confiteor toto corde meo, gratias agens nomini tuo. Non te quærebam, tu me quæſiviſti: non te invocabam, tu me vocâſti.

3. Vocâſti enim me nomine tuo. Intonâſti deſuper voce grandi in interiorem aurem cordis mei, fiat lux, & facta eſt lux, & diſceſſit nubes magna, & liquefacta eſt nubes tenebroſa, quæ operuerat oculos meos, & vidi lucem tuam, & cognovi vocem tuam, & dixi: Verè, Domine; tu es DEUS meus, qui eduxiſti me de tenebris, & umbra mortis: & vocâſti me in admirabile lumen tuum, & ecce video.

4. Gratias tibi, illuminator meus. Et converſus ſum, & vidi tenebras,

in

in quibus fueram: & abyſſum tenebroſam, in qua jacueram: & contremui, & expavi; & dixi! Væ, væ, tenebris meis, in quibus jacui! Væ, væ, cæcitati illi, in qua videre non poteram lumen cœli! Væ, væ, præteritæ ignorantiæ meæ, quando non cognoſcebam te Domine! Gratias tibi ago, illuminator, & liberator meus, quoniam illuminâſti me, & cognovi te. Serò cognovi te, veritas antiqua, ſerò te cognovi, veritas æterna! Tu eras in lumine, & ego in tenebris, & non cognoſcebam te, quia illuminari non poteram ſinè te, & non eſt lux extra te.

CAPUT XXXIV.

Conſideratio divinæ majeſtatis.

1. SAncte Sanctorum, DEUS inæſtimabilis majeſtatis, DEUS deorum, & Dominus dominorum mirabilis, inenarrabilis, inexcogitabilis:

bilis: quem contremiſcunt in cœlo angelicæ Poteſtates: quem adorant omnes Dominationes, & Throni, & omnes Virtutes pavent à conſpectu tuo: cujus potentiæ, & ſapientiæ non eſt numerus, qui fundâſti mundum ſuper nihilum, & mare colligâſti in aëre quaſi in utre, omnipotentiſſime, ſanctiſſime, fortiſſime DEUS ſpirituum univerſæ carnis, à cujus conſpectu fugit cœlum, & terra; ad cujus nutum omnia ſe ſubjiciunt elementa, ut te adorent, & glorificent omnes creaturæ tuæ.

2. Et ego filius ancillæ tuæ, per fidem tuam flecto cervicem cordis mei, ſub pedibus Majeſtatis tuæ, gratias agens; quoniam dignatus es per tuam miſericordiam illuminare me. Lumen verum, lumen ſanctum, lumen delectabile, lumen ſuperlaudabile, lumen admirabile, quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, & etiam oculos Angelorum. Ecce

vi-

video, gratias ago: Ecce video lumen cœli, interlucet oculis mentis meæ radius desuper; à facie luminis tui, & lætificat ossa mea: O si perficeretur in me! Auge, quæso, luminis auctor, auge, quæso, quod interlucet in me. Dilatetur, obsecro, dilatetur ex te.

3. Quid est hoc, quod sentio? Quis est ignis, qui calefacit cor meum? Quæ est lux, quæ irradiat mentem meam? O ignis, qui semper ardes, & nunquam extingueris, accende me! O lux, quæ semper luces, & nunquam obfuscaris, illumina me! O utinam arderem ex te! Ignis sancte, quàm dulciter ardes, quàm secretè luces, quàm desideranter aduris! Væ iis, qui non ardent ex te. Væ illis, qui non illuminantur ex te. O lumen veridicum, illuminans omnem mundum, cujus lux implet mundum.

4. Væ cæcis oculis, qui te non vident, ſol illuminans cœlum, & terram. Væ caligantibus oculis, qui te videre non poſſunt. Væ avertentibus oculis, ut non videant veritatem. Væ non avertentibus, ut non videant vanitatem: nequeunt enim oculi aſſueti tenebris ſummæ veritatis radios intueri, nec ſciunt de lumine aliquid æſtimare, quorum eſt in tenebris habitatio. Tenebras vident, tenebras diligunt, tenebras approbant: de tenebris euntes in tenebras, neſciunt, ubi corruant. Miſeri, qui neſciunt, quid amittant: & miſeriores utique, qui ſciunt, quid amittant: qui cadunt apertis oculis, & deſcendunt in infernum viventes.

5. O lux beatiſſima: quæ nonniſi à purgatiſſimis oculis videri potes. Beati mundo corde, quoniam ipſi DEUM videbunt. Munda me, mundans virtus: ſana oculos meos, ut ſanis oculis te contempler, quem non-

nonnisi sani oculi intuentur. Auferquæso squammas caliginis antiquæ radiô tuæ illuminationis splendor inaccessibilis, ut te videre valeam irreverberatis obtutibus, & in lumine tuo videam lumen.

6. Gratias tibi ago, lux mea. Ecce video. Dilatetur obsecro visus meus, Domine, ex te. Revela oculos meos, ut considerem mirabilia de lege tua: qui es mirabilis in Sanctis tuis. Gratias tibi ago, lumen meum. Ecce video, sed per speculum in ænigmate. Sed quando facie ad faciem? Quando veniet dies lætitiæ, & exultationis, in qua ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad Domum Dei: ut videam videntem me facie ad faciem, & satietur desiderium meum?

CAPUT XXXV.

De desiderio, & siti animæ ad DEUM.

1 QUemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ità desiderat anima mea ad te, DEUS. Sitivit anima ad te DEUM fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? O fons vitæ! vena aquarum viventium, quando veniam ad aquas dulcedinis tuæ de terra deserta, invia, & inaquosa, ut videam virtutem tuam, & gloriam tuam, & satiem ex aquis misericordiæ tuæ sitim meam? Sitio, Domine, fons vitæ es: Satia me. Sitio, Domine, sitio te DEUM vivum. O quando veniam, & apparebo Domine ante faciem tuam? Putásne videbo diem illam, diem (inquam) jucunditatis, & lætitiæ, diem, quam fecit Dominus, ut exultemus, & lætemur in ea?

2. O dies præclara, & pulchra, nesciens vesperum, non habens occasum: in qua audiam vocem laudis, vocem exultationis, & confessionis: in qua audiam: Intra in gaudium Domini tui. Intra in gaudium sempiternum, in domum Domini Dei tui: ubi sunt magna, & inscrutabilia, & mirabilia, quorum non est numerus. Intra in gaudium sinè tristitia, quod continet æternam lætitiam. Ubi erit omne bonum, & non erit aliquod malum. Ubi erit, quidquid voles, & non erit, quidquid noles. Ubi erit vita vitalis, dulcis, & amabilis; sempérque memorialis, ubi non erit hostis impugnans, nec ulla illecebra, sed summa, & certa securitas, secura tranquillitas, & tranquilla jucunditas, jucunda felicitas, felix æternitas, æterna beatitudo, & beata Trinitas, & Trinitatis unitas, & unitatis deitas, & deitatis beata visio: quæ est gaudium Domini Dei tui.

3. O

3. O gaudium ſuper gaudium: gaudium vincens omne gaudium, extra quod non eſt gaudium! Quando intrabo in te, ut videam DEUM meum, qui habitat in te? Ibo illuc, & videbo viſionem hanc grandem. Quid eſt, quod me detinet? Heu me quia incolatus meus prolongatus eſt! Heu me quamdiu dicetur mihi; Ubi eſt DEUS tuus? quamdiu dicetur mihi, expecta, expecta. Et nunc quæ eſt expectatio mea?

4. Nónne Domine DEUS, ſalvatorem expectamus Dominum noſtrum JESUM Chriſtum, qui reformabit corpus humilitatis noſtræ, configuratum corpori claritatis ſuæ: Expectamus Dominum, quando revertatur à nuptiis, ut inducat nos ad ſuas nuptias. Veni Domine, & noli tardare. Veni Domine JESU Chriſte, veni, & viſita nos in pace. Veni, & educ vinctos de carcere, ut lætemur coram te corde perfecto.

Ve-

Veni Salvator noſter. Veni deſideratus cunctis gentibus, oſtende faciem tuam, & ſalvi erimus. Veni lux mea, redemptor meus, educ de carcere animam meam, ad confitendum nomini ſancto tuo.

5. Quamdiu miſer jactabor in fluctibus mortalitatis meæ, clamans ad te, Domine, & non exaudis? Audi clamantem, Domine, de hoc mari magno, & adduc me ad portum felicitatis æternæ. Felices, qui de periculo maris hujus educti ad te DEUM, portum tutiſſimum, pervenire meruerunt. O verè felices, qui de pelago ad littus, de exilio ad patriam, de carcere ad palatium pervenerunt, optata jam quiete beati: qui bravium illud perpetuæ gloriæ, quod hìc per multas tribulationes quæſiérunt, jam felici jucunditate adepti, lætantur in perpetuum.

6. O verè beati; O térque, quatérque beati, qui jam omnium malorum

lorum exuti : ſecuri de ſua immarceſcibili gloria, ad te regnum decoris pervenire meruerunt. O æternum regnum, regnum omnium ſæculorum: ubi lumen indeficiens, & pax Dei, quæ exſuperat omnem ſenſum: In quo Sanctorum animæ requieſcunt, & lætitia ſempiterna ſuper capita eorum, gaudium, & exultationem obtinebunt, & fugiet dolor, & gemitus.

7. O quàm glorioſum eſt regnum, in quo tecum Domine regnant omnes Sancti, amicti lumine ſicut veſtimento, habentes in capite ſuo coronam de lapide pretioſo! O regnum beatitudinis ſempiternæ, ubi tu Domine, ſpes ſanctorum, & diadema gloriæ, facie ad faciem videris à Sanctis, lætificans eos undique in pace tua, quæ exſuperat omnem ſenſum.

8. Ibi gaudium infinitum, lætitia ſinè triſtitia, ſalus ſinè dolore, via ſinè labore, lux ſinè tenebris, vita ſinè morte: omne bonum ſinè omni malo.

9. Ubi juventus nunquam ſeneſcit, ubi vita terminum neſcit, ubi decor nunquam palleſcit, ubi amor nunquam tepeſcit, ubi ſanitas nunquam marceſcit, ubi gaudium nunquam decreſcit, ubi dolor nunquam ſentitur, ubi gemitus nunquam auditur, ubi triſte nihil videtur, ubi lætitia ſemper habetur, ubi malum nullum timetur, quoniam ibi ſummum bonum poſſidetur, quod eſt videre ſemper faciem Domini virtutum.

10. Felices igitur, qui de naufraga vita præſenti ad tanta gaudia jam pervenire meruerunt. Infelices heu nos miſeri, qui per hujus maris magni fluctus, procellosásque voragines navem trahimus ignorantes, an ad portum ſalutis pervenire valeamus.

11. Infelices, inquam, quorum vita eſt in exilio, via in periculo, finis in dubio, neſcientes finem noſtrum;

ſtrum : quia omnia in futurum reſervantur incerta. Adhuc in pelagi fluctibus verſamur, ſuſpirantes ad te portum maris. O patria noſtra! patria ſecura! à longe te videmus, ab hoc mari te ſalutamus, ab hac valle ad te ſuſpiramus, & nitimur cum lachrymis, ſi quô modô ad te perveniamus.

12. Spes humani generis Chriſte, DEUS de DEO, refugium noſtrum, & virtus, cujus lumen à longè inter caliginoſas nebulas ſuper maris procellas, quaſi ſtellæ maris radius, oculos noſtros irradiat, ut dirigamur ad te portum : Guberna Domine navem noſtram tuâ dextrâ, clavô crucis tuæ, ne pereamus in fluctibus: ne nos demergat tempeſtas aquæ, ne abſorbeat nos profundum, ſed uncô crucis retrahe nos ab hoc pelago, ad te ſolamen unicum noſtrum, quem à longè, quaſi ſtellam matutinam, & Solem juſti-

tiæ, vix lachrymantibus oculis in littore cœleſtis patriæ nos expectantem videmus.

13. En ad te clamamus redempti tui: ſed & nunc exules tui, quos pretioſo ſanguine redemiſti. Exaudi nos, DEUS ſalutaris noſter, ſpes omnium finium terræ, & in mari longe. In mari turbulento verſamur. Tu in littore ſtans, aſpicis pericula noſtra: ſalvos nos fac propter nomen tuum. Da nobis, Domine, inter ſcyllam, & charybdin ita tendere, & tenere medium, ut utroque periculo evitato, ſalva nave, & mercibus, ſecuri perveniamus ad portum.

CAPUT XXXVI.

De gloria cœleſtis Patriæ.

1. CUm ergo pervenerimus ad te ſapientiæ fontem, ad te lumen indeficiens, ad te lucem inextinguibilem: ut te non jam per ſpeculum

culum in ænigmate, ſed facie ad faciem videamus; tunc ſatiabitur in bonis deſiderium noſtrum: quia nihil erit exterius, quod deſideretur, nisì tu Domine, ſummum bonum.

2. Qui eris præmium beatorum, & diadema decoris eorum, & lætitia ſempiterna ſuper capita eorum: pacificans eos intus, & extrà in pace tua, quæ exſuperat omnem ſenſum. Ibi videbimus, amabimus, & laudabimus. Videbimus in lumine tuo lumen tuum: quoniam apud te eſt fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumen.

3. Quale autem lumen? lumen immenſum, lumen incorporeum, incorruptibile, incomprehenſibile: lumen indeficiens, lumen inextinguibile, lumen inacceſſibile, lumen increatum, lumen veridicum, lumen divinum: quod illuminat oculos Angelorum: quod lætificat juventutem Sanctorum: quod eſt lumen luminum, &

fons vitæ, quod es tu, Domine DEUS meus.

4. Tu es quippe lumen, in cujus lumine videbimus lumen, te ſcilicet in te, in ſplendore vultus tui, quando te videbimus facie ad faciem. Quid eſt videre facie ad faciem? nisi quod ait Apoſtolus: Cognoſcere ſicut & cognitus ſum: cognoſcere veritatem tuam: & gloriam tuam. Hoc eſt cognoſcere faciem tuam, cognoſcere patris potentiam, Filii ſapientiam, Spiritus ſancti clementiam, ipſius ſummæ Trinitatis unam, & individuam eſſentiam.

5. Videre enim faciem DEI vivi, hoc eſt ſummum bonum, gaudium Angelorum, atque omnium Sanctorum, præmium vitæ æternæ, gloria ſpirituum, lætitia ſempiterna, corona decoris, bravium felicitatis, requies opulenta, pulchritudo pacis, intimum, & externum gaudium, paradiſus DEI: Hieruſalem cœleſtis vita bea-

beata: plenitudo beatitudinis: gaudium æternitatis: pax DEI, quæ exsuperat omnem sensum.

6. Hæc est plena beatitudo, & tota glorificatio hominis, videre faciem DEI sui: videre eum, qui fecit cœlum, & terram: videre eum, qui fecit eum, qui salvavit eum, & qui glorificavit eum. Videbit eum cognoscendo, amabit diligendo, laudabit possidendo. Ipse enim erit hæreditas populi sui, populi Sanctorum, populi, quem redemit. Ipse possessio felicitatis eorum, ipse præmium, & merces expectationis. Ero, inquit, merces tua magna nimis, magnum enim magna decent.

7. Verè, Domine DEUS meus, magnus es tu nimis super omnes DEOS, & merces tua magna nimis super omnes Deos. Neque enim magnus es tu, & parva merces tua: sed ut magnus es tu, ità magna merces tua: quoniam non aliud es tu, &

aliud merces tua. Sed tu ipſe magnus nimis: tu ipſe merces magna nimis: tu ipſe coronator es, & corona: tu ipſe promiſſor es, & promiſſio. Tu remunerator, & munus: tu præmiator, & præmium felicitatis æternæ.

8. Tu ergo coronator, & corona, DEUS meus, & diadema ſpei meæ, quæ ornata eſt gloriâ: lumen lætificans, lux renovans, decor adornans: ſpes mea magna, deſiderium cordis Sanctorum, & deſideratus eorum. Viſio ergo tua, tota merces eſt, totum præmium, & totum gaudium, quod expectamus. Hæc eſt enim vita æterna, hæc eſt (inquam) ſapientia tua. Hæc eſt vita æterna, ut cognoſcamus te ſolum verum DEUM, & quem miſiſti JESUM Chriſtum.

9. Cùm igitur videbimus te ſolum DEUM, DEUM verum, DEUM vivum, omnipotentem, ſimplicem, inviſibilem incircumſcriptibilem, incomprehenſibilem; & Filium tuum unigeni-

genitum, consubstantialem, & coæternum tibi Dominum nostrum JESUM Christum, quem pro salute nostra misisti in mundum in virtute Spiritus sancti, trinum in personis, & unum in essentia, DEUM sanctum solum, extra quem non est DEUS: tunc habebimus, quod nunc quærimus, vitam æternam, gloriam sempiternam, quam præparâsti diligentibus te, quam abscondisti timentibus te, quam daturus es quærentibus faciem tuam semper.

10. Et tu, Domine DEUS meus, formator meus ex utero matris meæ, quæ me recommendavit manui tuæ, non me permittas ampliùs ex uno distrahi in multa: sed collige me de exterioribus ad me, de me ad te, ut dicat tibi semper cor meum: Exquisivit te facies mea; faciem tuam, Domine, requiram, faciem Domini virtutum, in qua sola consistit tota gloria sempiterna beatorum: quam qui-

quidem videre, vita æterna eſt, & gloria ſempiterna Sanctorum.

II. Lætetur ergo cor meum, ut timeat nomen tuum. Lætetur cor quærentium Dominum: ſed multò magis cor invenientium. Si enim lætitia eſt in quærendo, qualis lætitia erit in inveniendo? Quæram ergo ſemper ardenter, & indeſinenter faciem tuam, ſi quando tandem aperiatur mihi oſtium, & porta juſtitiæ, ut intrem in gaudium Domini mei. Hæc porta Domini: juſti ingredientur per eam.

CAPUT XXXVII.

Oratio ad ſanctam Trinitatem.

I. O Tres coæquales, & coæternæ perſonæ, DEUS unus, & verus, Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus: qui ſolus habitas æternitatem: & lucem inacceſſibilem. Qui fundâſti terram in potentia tua, & regis orbem terræ prudentiâ tuâ.

San-

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus DEUS Sabaoth. Terribilis, & fortis, justus, & misericors, admirabilis, laudabilis, amabilis. Unus DEUS tres personæ: una essentia, potentia, sapientia, bonitas, una, & indivisa Trinitas. Aperi mihi clamanti portas justitiæ, & ingressus in eas, confitebor tibi Domine.

2. En ad ostium tuum, summe Paterfamilias mendicus pulso. Jube aperiri pulsanti, qui dixisti: Pulsate, & aperietur. Pulsant enim ad ostium tuum, Pater misericordissime desideria rugientium præcordiorum meorum, & clamores lachrymarum oculorum meorum. Ante te est omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Et tu Domine, non avertas faciem tuam ampliùs à me, nec declines in ira à servo tuo.

3. Pater misericordiarum, audi ejulatum pupilli tui, & porrige manum

num tuam optimam adjutricem; ut retrahat me de profundis aquarum, & de lacu miſeriæ, & de luto fæcis, ne peream videnſe miſericordia oculorum tuorum, aſpiciente clementia viſcerum tuorum, ſed evadens ad te, Dominum DEUM meum, ut videam divitias regni tui, & intuear faciem tuam ſemper, & laudem dicam nomini tuo ſancto. Domine, qui facis mirabilia; qui cor meum lætum facis memoriâ tui; qui illuminas juventutem meam; ne deſpicias ſenectutem meam; ſed jubilare facias oſſa mea, & reviviſcere facias, ùt Aquilæ, canos meos.

SOLILOQUIORUM

FINIS.

INDEX CAPITUM SOLILOQUIORUM D. AURELII AUGUSTINI, Hipponensis Episcopi.

De ineffabili dulcedine Dei. Cap. 1.
De miseria, & fragilitate hominis. 2.
De admirabili lumine Dei. 3.
De mortalitate humanæ naturæ. 4.
Quid sit nihil fieri? 5.
De casu animæ in peccatis. 6.
De multiplicibus beneficiis Dei. 7.
De dignitate hominis futura. 8.
De omnipotentia Dei. 9.
De incomprehensibili laude Dei. 10.
De spe erigenda ad Deum. 11.
De laqueis concupiscentiarum. 12.
De miseria hominis, & beneficiis Dei. 13.
Quòd Deus perpetua inspectione considerat opera, & intentiones hominum. 14.
Quòd homo per se nihil potest sinè divina gratia. 15.
De Diabolo, & multiplicibus tentationibus ejus. 16.
Quòd Deus est lux justorum. 17.
De beneficiis Dei. 18.

De

De fervore dilectionis, vel charitatis. 19.
Quòd Deus subjecit omnia servituti hominum. 20.
Quòd ex consideratione bonorum temporalium colligitur magnitudo cœlestis consilii. 21.
Quòd divina dulcedo omnem præsentem mundi amaritudinem tollit. 22.
Quòd tota spes nostra, & desiderium cordis nostri debeat esse ad Deum. 23.
Quòd salus nostra ex Deo est. 24.
Quòd voluntas humana inefficax sit ad bona opera sinè divina gratia. 25.
De antiquis beneficiis Dei. 26.
De Angelis deputatis ad custodiam hominum. 27.
De profunda prædestinatione: & præscientia Dei. 28.
De illis, qui priùs sunt justi; & postea impii efficiuntur, & è converso. 29.
Quòd anima fidelis sit sanctuarium Dei. 30.
Quòd neque per sensus exteriores, neque per interiores inveniri potest Deus. 31.
Confessio veræ fidei. 32.
De confessione propriæ vilitatis. 33.
Consideratio divinæ Majestatis. 34.
De desiderio, & siti animæ ad Deum. 35.
De gloria cœlestis patriæ. 36.
Oratio ad Sanctissimam Trinitatem. 37.

FINIS.

K.K. RECHTSAKAD.
BIBLIOTHEK
IN KASCHAU